

SPOMINSKA KNJIŽICA

Ob otvoritvi novega šolskega poslopja okoliške
deške osnovne šole v Celju leta 1927

1875/76—1926/27

Uredil šolski upravitelj

Fran Voglár

Izdal in založil krajni šolski svet v Celju za okolico

V Celju 1927

Natisnila Zvezna tiskarna v Celju

SPOMINSKA KNJIŽICA

Ob otvoritvi novega šolskega poslopja okoliške deške
osnovne šole v Celju leta 1927

1875/76—1926/27

Uredil šolski upravitelj

Fran Voglár

Izdal in založil krajni šolski svet v Celju za okolico

V Celju 1927

Natisnila Zvezna tiskarna v Celju

Anica Černej:

Pozdravljen naš novi dom!

Vse najlepše v naših dušah
v naših srcih vse najlepše
te pozdravlja in proslavlja,
o bodočnost naša nova,
ko se dom tvoj blagoslovlja!

Dom, ki so ga svetli žarki
zlate svobode vzbudili,
da bi zemljici v svobodi
njeni sreči in usodi
v njem gojili in učili
čistih misli čiste borce.
O pozdravljena bodočnost!
In pozdravljen tvoj ponosni
dom, ki nas na delo vabi!
Blagoslovljeni zidovi
in v zidovih cilji novi.
Sprejmite pozdrav mladine,
ki zavetje Vaše rabi
in ki v delih ne pozabi,
da ji je te svetle dvore
zidala ljubezen sveta
njene svete domovine.

In pozdrave te doline,
ki ji vsako novo jutro
pošljejo v pozdrav planine
svežih sil in čistih misli
čiste, biserne Savinje.
In pozdrave naše Lave,
naše Sušnice, Hudinje
in Voglajne dolgočasne
v jezi močne in opasne...

In okolice pozdrave!
Naša polja, naši gaji
sami tihi, senčni raji,
vitke smreke, mračni bori,
v sencah hladnih hladni kraji
venčajo kot mladi svati
kakor biseri bogati
v prvih žarkih, v rani zori
in v večerni zarji zlati
naše drago, malo Celje
in ga dvigajo v lepoti.
Bela steza, beli poti
in široka lepa cesta
veže nam domove naše

in nas vsako drago jutro
vodi v šolo, zlate čase
v čase zlate in bogate.
O pozdravljen, dom ljubezni!
Čuj, okolica in njena
srečna in ponosna deca,
ki si ji za dom postavljen,
kliče: tisočkrat pozdravljen!

In pozdrave še iz mesta,
ki mu je ostala slava
Claudiae Celeje zvesta!

In v bodočnost še pozdrave
slavne celjske zgodovine:
Stari grad, ki krona griče
in kraljuje vsem okoli —
Stari grad in celjske zvezde
kličejo pozdrav davnine.
Slednji kamen razvaline
blagoslovlja te z višine
in budi mogočne priče
in mogočnih celjskih časov
bajke, sanje in soomine.
Blagoslovljena bodočnost!
Blagoslovljeni zidovi
in v zidovih cilji novi!
O resnica, o vstajenje
davno zasnovanih misli
iz načrtov v življenje,
vodi nas in uravnava
naš korak in naše delo,
da bo v njem vse, kar je deci
to svetišče priborilo
in ga s tal pod jasno solnce
dvignilo z mogočno silo,
da bo večno vse živelo.
Vlij nam v duše jasnih misli
in poguma v vsako žilo,
v srce pa ljubav in voljo,
da bo domu priborilo
z delom in če treba s silo
srečo in bodočnost bolje!
Da bo delo obnovilo
Celje v starodavni slavi
in da bo naš rod vodilo
k solncu in k svobodi pravi!

Podatki o razvoju okoliške šole v Celju.

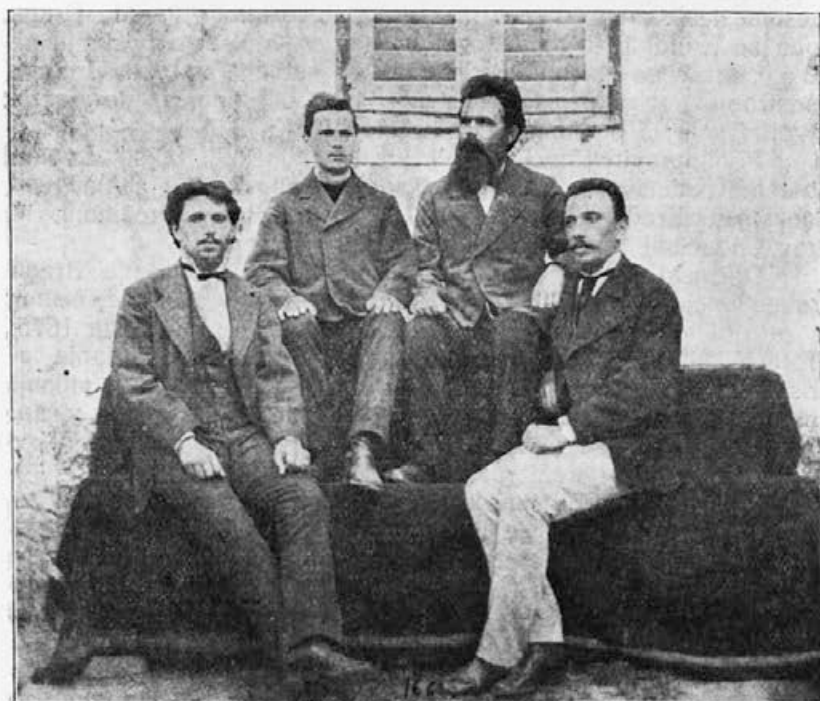
Da so imeli Rimljani — nekdanji prebivalci Celja in okolice — izvrstne šole, pričajo izkapanine, izklesani napisi in reliefi, freskoslike in skulpture ter druge zanimive izkapanine. Boljše sledi o šolah najdemo v srednjem veku, ali za vzgajanje in poučevanje naroda v masi so bile te šole skoro brez pomena. V Celju so imeli minoriti notranjo šolo za svoj naraščaj, zunanjo za celjsko deco. Celjska šola se omenja v letu 1465., ko se pojavlja njen učitelj Pildhauer. Celjski mestni župan Straser polaga leta 1485. »Raitung«-o za šolo. Šola se je nahajala takrat v Uršulinski bolnici, pozneje v bolnici sv. Elizabete poleg župne cerkva. Razen te šole, bržčas samo z enim učiteljem, so tekom časa nastopale tudi zakotne šole. Ko je cesarica Marija Terezija reorganizirala osnovno šolstvo, je dobilo okrožno mesto Celje trirazredno okrožno glavno šolo »Kreishauptschule« leta 1777., v katero je pošiljala svojo deco tudi krajevna občina Okolica-Celje s tedanjimi 3278 prebivalci. Šolsko poslopje je bilo ono, kjer je sedaj nastanjen muzej in Glasbena Matica, nasproti župni cerkvi. Prvi ravnatelj te šole je bil pater Mansuet Zangerl, izmed njegovih naslednikov pa je najodličnejši Simon Rudneš (roj. 1795., umrl 1858.), poznejši koroški šolski nadzornik, odličen šolnik in slovenski rodoljub. Za souporabo šolske oprave je plačevala občina Okolica-Celje mestni občini letni znesek 300 gld., vrhutega pa še šolnino za revne učence, ki je bila določena na 2 gld. od učenca. Od imovitejših je pa šolnino pobiralo ravnateljstvo okrožne glavne šole samo. Ker tedaj ni bilo šolske obveznosti, je le malo otrok pohajalo to šolo iz okoliške občine, ki se je do leta 1865. imenovala občina Breg. O kakem šolanju, kakor je danes, se ne more govoriti. O šolah, ki so začele posvečati pažnjo tudi narodu v masi, moremo govoriti šele koncem 18. in v začetku 19. stoletja. Takrat je bilo že nekaj 100 šol v Sloveniji. Seveda ni bilo med temi šolami nobene slovenske; bile so ali popolnoma nemške ali pa nemško-slovenske. Na bolje se je obrnilo v tem oziru za časa Slomška, Močnika in Miklošiča. Ali kljub temu je ostalo brez vzgoje in poučevanja pri nas v Sloveniji v tem času še vedno 80% otrok. V tem se najde tudi razlog, da je bilo večjih čitanja in pisanja le malo celjskih okoličanov do ustanovitve svoje lastne šole.

Velik preokret in napredek v šolstvu je prinesel šolski zakon leta 1869. Ta šolski zakon se je imenoval biser avstrijskih zakonov; pomanjkljiv je bil le v toliko, da so se dali nekateri paragrafi razlagati poljubno. Na osnovi tega šolskega zakona je mesto Celje proglasilo komunalno šolo kot mestno deško in mestno dekliško šolo. Šolsko poslopje okrožne glavne šole je postalo premalo, ker je število šoloobveznih otrok naraslo nad 300. Tudi je bilo to šolsko poslopje neprikladno za poučevanje.

Mestna občina Celje je, uvidevši neprikladnost šolskega poslopja, začela zidati novo šolsko poslopje zraven takojmenovane »grofije«, ki jo je adaptirala tudi za šolske potrebe. Staro šolsko poslopje je pa oddala mestna občina v najem kot vojašnico za deželno brambo, ne oziraje se na protest okoliške občine, ki je s pritožbami uveljavila solastniške pravice, ki so se končale s poravnavo, da je mestna občina plačala 800 gld. odškodnine. Okoliška občina je bila sedaj brez šole. Mesto je okoliške otroke izšolalo in takorekoč postavilo na ceto. Magistrat je takrat igral dobrohotnega gospoda in Okolica-Celje je dobila migljaj, da je še voljan sprejemati otroke iz okolice, če bode občina plačevala predpisane prispevke in da se bode pobirala od teh otrok šolnina, toda govoriti v šolskih zadevah ne dovoljuje nikomur. Zahtevana odškodnina je bila mnogo previsoka, tudi je vpeljal mestni šolski svet v mestnih šolah izključno nemški učni jezik, ki ga pa niso bili večji otroci iz okolice.

Vsa ta dejstva in pa precejšnja obsežnost okoliške občine so vzbudili pri okoličanih željo po lastni ljudski šoli. Tej želji je ustregel deželni šolski svet štajerski z odlokom od 13. marca 1874., št. 4082. Dne 11. decembra 1874 se je vršilo komisijonelno posvetovanje v uradnem poslopiju okrajnega glavarstva, prvič radi ponovnih pritožb okoličanov, drugič radi prenapolnjenih skupin ljudskih šol in pa radi delitve ljudske šole v Celju v takozvano mestno in okoliško šolo. Prisotni so bili: Mestni šolski svet Celje, krajevna občina Okolica Celje, Sv. Jurij in Vojnik ter člani okrajnega šolskega sveta. Okoliška občina je izjavila po svojih zastopnikih Karlu Šahu, Fr. Lipovšek, Andreju Žniderju in Fr. Krušiču: Z ozirom na veliko število šoloobveznih otrok in pa z ozirom na to, da vlada v mestni šoli v Celju samo nemški učni jezik, smo pripravljeni ustanoviti in vzdrževati svojo lastno šolo. Želimo le, da naj bodo meje šolskega okoliša meje občine, da bi se ne prideljevali posamezni deli občinskega okoliša drugim šolskim okolišem, ampak da se ustanovi za vso občino le ena šola in kolikor mogoče v *središču občine*. Ta šola naj bo na vsak način trirazredna, ker, kakor je razvidno iz šolske matrike, je bilo že prejšnje leto 1873. šoloobveznih otrok 377 po številu. Želimo tudi, da se jemlje ozir že pri ustanovitvi te šole na *delitev po spolu*. Da si želimo eno šolo v *središču*, ima svoj vzrok v tem, da nas silijo vsi interesi kakor tudi naš promet proti mestu. Zaradi tega si prihranimo po otrocih, ki obiskujejo šolo v mestu ali v najbližnji okolici, mnogo potov.

Tedanji mestni župan dr. Neckermann, člani okrajnega šolskega sveta in okrajni glavar Haas so podpirali želje okoličanov. Z odlokom deželnega šolskega sveta štajerskega z dne 18. januarja 1875. je bil določen šolski okoliš iz sledečih vasi: Babno, Breg, Dobrova, Gaberje, Spodnja in Zgornja Hudinja, Košnica, Lava, Lisce, Lokrovec, Ložnica, Miklavški hrib, Ostrožno,

Prvi učiteljski zbor.

Kregar Bošljan,

?

Lopan Jakob,

Lever Josip.

Pečovnik, Polule in Zagrad. Krajni šolski svet, ki se je 13. febr. 1875. konstituiral, je bil sledeči: Karl Šah, predsednik; Franc Lipovšek, njegov namestnik; Ludvik Herzmann, ogleda; Josip Žičkar, veroučitelj; Kašpar Gorišek, Franc Šorn in Andrej Žnidar, člani. Z odlokom deželnega šolskega sveta štajerskega z dne 11. marca 1875., št. 1171, je bila ustanovljena trirazredna ljudska šola za občino Okolico - Celja. In od tega časa sem je bila za to šolo skoro 52 let prava križeva pot.

Že pri iskanju učnih sob je naletel krajni šolski svet na skoro nepremagljive ovire. Mesni župan dr. Neckermann je sicer pri komisijonelnem ogledu izjavil, da prepusti takozvano »Kreishauptschule« proti mali najemnini takoj za šolske namene do

zgradbe novega šolskega poslopja, ali občinski zastop mesta Celja ni hotel o tem ničesar slišati in vedeti ter je odobril le obljubo županovo glede starih klopi. Krajni šolski svet je vsled tega zaprosil šolske oblasti, naj se šolsko vprašanje sistira do zgradbe novega šolskega poslopja. Po dolgem prizadevanju se je končno posrečilo krajnemu šolskemu svetu pridobiti eno sobo v Kodermanovi hiši v Gosposki ulici št. 19., kjer je bila prej mestna dekliška šola, proti mesečni najemnini 12 gld. Druga soba se je dobila v nekdanjem mestnem bolniškem poslopju za 10 gld. mesečne najemnine. Tretja učna soba je pa bila v drugem nadstropju občinske hiše. Tako je bila pot odprta, da se je otvorila šola; s poukom se je začelo 20. IX. 1875.

Prvi upravitelj na tej šoli je bil nadučitelj Jakob Lopan, do tedaj nadučitelj v Vitanju. Prideljen mu je bil za učitelja Sebastijan Kregar, učitelj pri Sv. Lovrencu pod Prožinom, in prov. podučitelj Jos. Lever.

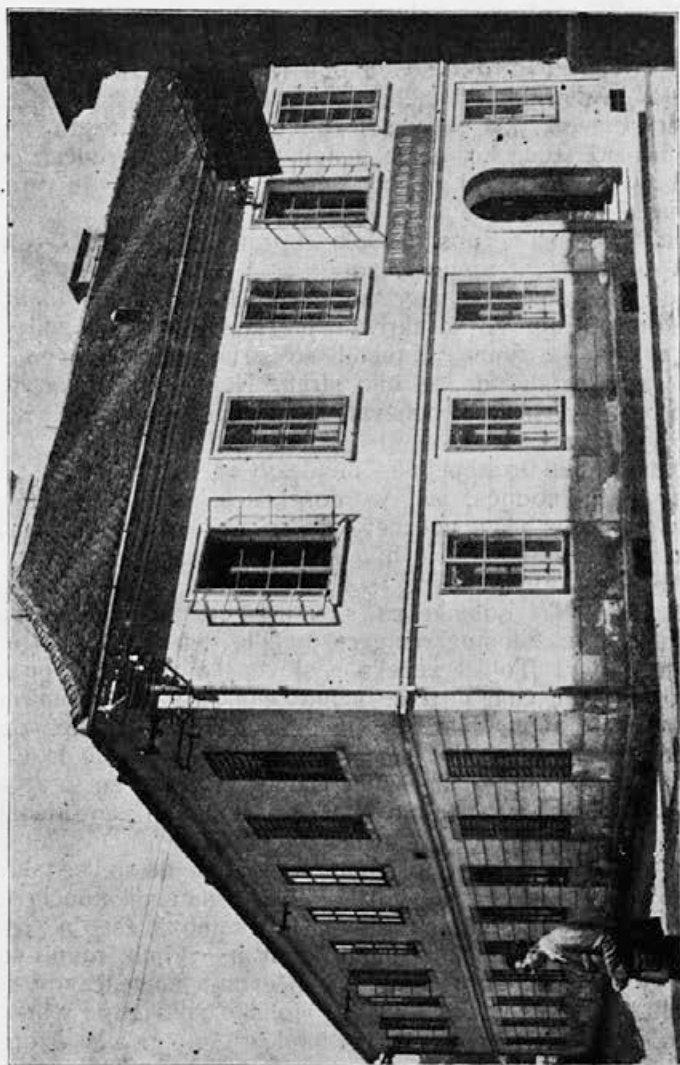
Občinski zastop Okolica - Celje je skleuil, da se na Bregu zraven občinske hiše št. 18, sezida novo šolsko poslopje, čemur je pritrdil okrajni šolski svet z odlokom od 3. avgusta 1875. Proračun za to stavbo je znašal 13.247 gld., a do zidanja ni prišlo. 20. septembra 1927. leta poteče ravno 52 let, ko je tedanji veroučitelj Josip Žičkar bral prvo otvoritveno šolarsko sv. mašo. Vpisalo se je tedaj 305 otrok, in sicer v prvi razred 173, v drugi razred 86, v tretji razred pa 46 učencev.

Prvi šolski proračun krajnega šolskega sveta je znašal za šolo 797 gld. Zanimivo je tudi, da se je po inicijativi tedanjega učiteljstva ustanovila poljedelska nadaljevalna šola, ki se je otvorila 1. februarja 1876., a se je žal vsled sklepa občinskega odbora v seji 14. januarja 1877. opustila. V jesenskih počitnicah 1876. je kupila občina Okolica - Celje v mestu v tedanji Novi ulici št. 171, sedanji Razlagovi ulici št. 5., do letos obstoječe šolsko poslopje, namreč enonadstropno, privatno stanovanjsko hišo za 14.500 gld. od meščana Tapeinerja in jo adaptirala za šolsko uporabo. S šolskim letom 1878/79 je pa ustanovila kongregacija šolskih sester iz Maribora v Okolici - Celje privatno dekliško šolo. Od tedaj obiskujejo to šolo deklice iz okolice. Trirazredna ljudska šola Okolica - Celje se je pretvorila v tri-razredno deško šolo. Šolske sestre so se prvotno nastanile v starem šolskem poslopju okoliške deške šole, kjer so imele stanovanje in šolo poleg deške šole, dokler se niso l 1888. preselile v sedanje v to svrhu zidano poslopje v Vodnikovih ulici.

Ko so deklice cdšle, je bila deška šola na videz nekoliko razbremenjena, v istini pa ne. V hišo so prišle v stanovanje Slovencem nasprotno zasebne stranke, ki so povzročale šoli, zlasti pa vodstvu šole, nezasižane in skoro neverjetne sitnosti.

Takoj ob pričetku slovenske okoliške šole se je jasno pokazalo, kako pogubne posledice lahko nastanejo, ako se deca ne vzdaja na naravni podlagi, to je v materinščini, in ako ne delata šola in dom vzajemno.

Z otvoritvijo slovenske šole so postale mestne šole precej prazne in so izgubile najboljši material. To spoznanje je rodilo po mestu in okolici živahno agitacijo za mestne nemške šole in

Stara okoliška šola.

to žal ne brez uspeha. Agitatorji so obljubovali dobre službe, dober zaslužek, obleko, brezplačne šolske potrebščine itd. Dokazovali in zatrjevali so, da otroci slovensko itak že znajo z doma, treba se je le še nemščine naučiti. Z nemščino se lahko pride po svetu, s slovenščino nikamor. V okoliški šoli se uči samo nova slovenščina, katere nihče ne razume, nemščine pa nič.

Ni čuda, da so nekateri nerazsodni starši verjeli tako sladkim besedam, nekateri pa so pošiljali svoje otroke samo radi tega v mestno šolo, da so se mogli ponašati »naš hodi v nemško šolo«. Kakšna pa je bila ta nemška šola?

Za nemške otroke, katerih je pa bilo hudo malo, in za take, ki so nemško že od doma znali, so bile nemške šole dobre šole; za slovenske otroke so pa bile te šole naravnost pogubne.

Kako je moralo biti malemu šolarčku v šoli, ko ni razumel niti besedice tega, kar so v šoli govorili! Kako tesno mu je moralo biti pri srcu, ko ga je učitelj vprašal, pa revček sploh ni vedel za kaj gre! Ali je bilo mogoče, da se je ta otrok tu česa naučil?

Tem otrokom je postala šola zoprna. Začeli so izostajati. Iskali in našli so vse mogoče izgovore in bolezni, da bi ne bilo treba hoditi v šolo. Nekateri so se začeli potikati in klatiti po mestu, zopet drugi so se skrivali po kozolcih in gozdih; bili niso ne v šoli ne doma. Navadili so se grdega beračenja ter uganjali razne orgije, da je bilo strah. Naberačeni denar je šel za cigarete. Starejši so zapeljevali mlajše, pritožbe zaradi izpodmikanja so se množile.

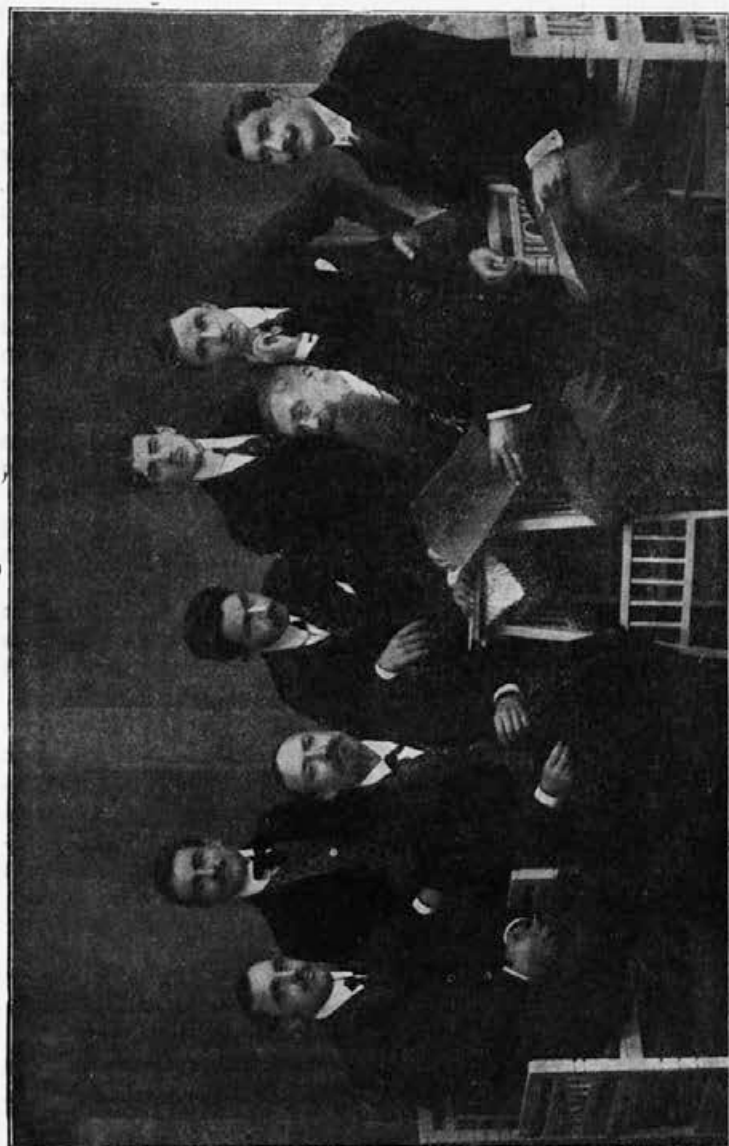
Kontrola nad to zapeljano mladežjo je bila krajnemu šolskemu svetu nemogoča, saj je došel šele nekaj mesecev po začetku šole izkaz vseh učencev, ki so obiskovali mestno šolo iz okolice. V tem izkazu je bilo leto za letom vpisanih do 200 dečkov in ravno toliko deklic.

Tako je bilo šolanje za slovenske okoličane na mestni šoli. Da so se te žalostne razmere omejile in ublažile, je trebalo vztrajnega navora. Toliko zaželjena slovenska šola je zbog svojega odločnega značaja postala osovražena, ali šola je mirno in tiho nadaljevala svoje delo, je pa dosegla tudi uspehe, da je lahko ponosna nanje. Nje učenci so napredovali ne le v slovenskem, temveč tudi v nemškem jeziku. Pripetilo se je večkrat, da so pozneje slovenski fantje Nemcem pomagali nemške naloge pisati ter jim bili tolmači pri nemškem pouku.

Ob tej priliki se pa mora hvalno omeniti, da so vse takratne v Celju bivajoče odlične slovenske rodbine na sijajen način svetu pokazale pravo rodo ljubje, slovensko samozavest in ponos. Vkljub tesnim in slabim šolskim prostorom, vkljub revni šolski opreči, vkljub zasmehovanju in zaničevanju someščanov so le ti pošiljali svojo deco v slovensko okoliško šolo in ne v mestno, kamor so bili všolani. Obiskovanje okoliške šole je bilo takorekoč najzanesljivejše merilo v narodnem oziru.

V občinskem odboru Okolica - Celje in v krajnem šolskem svetu je sedelo poleg kmetov nekaj Nemcem prijaznih mož, ki so znali vsako priliko izrabiti Nemcem v prid in se hlinili kot kmečki dobrotniki in dobri gospodarji. V rokah so imeli vse važne zadeve. Navzoče so s svojimi triki preslepili tem lažje, ker se je govorilo navadno le nemško in uradovalo sploh samo nemško.

Solski okoliš še ni bil končno določen. 1879. leta je prošila katastralna občina Košnica-Polule, da se naj izšola iz Liboj

Učiteljski zbor pod vodstvom Armina Gradišnika.

Od zgoraj: Žagar Franjo, Žagar Josip, Gradišnik Stanko, Gobec Vekoslav.
Od spodaj: Vogljar Franjo, Krajnc Franjo, Gradišnik Armin, Stante Martin.

ter všola v Celje. Enako prošnjo sta odposlali Lopata radi šolanja iz Velike Pirešice in Lisce iz Petrovč.

L. 1886. se je vršil komisijonelni ogled šole. Krajnemu šolskemu svetu se je ukazalo, da naj nemudoma odstrani razne nedostatke, oziroma naj poskrbi za novo šolo. Leta 1888. j

šolska oblast povprašala, katere predpriprave so se že oskrbele. Leta 1891. se je sklenilo razširiti šolo na ta način, da se k šoli prizidata proti železnici najmanj še dve sobi. Mesto Celje prizidka ni dovolilo, ker je nameravalo ob železnici podaljšati vozno cesto, katere pa še danes ni.

Leta 1893. je zapihal krog okoliške šole ugoden pomladanski vetrič. V krajni šolski svet je prišel *dr. Vrečko*, kot šolski ogleda in je bil izvoljen načelnikom. Slovenske razprave in slovensko uradovanje je prišlo do veljave. Šola se je takoj razširila v 4. razrednico in začelo se je resno misliti na novo šolsko zgradbo. Na tistem se je kupil svet med tedanjo Kupljenovo vilo in Khunovo hišo.

Tudi dobi po smrti prvega neumornega nadučitelja okoliške šole Jakoba Lopana izvrstnega šolnika Armina Gradišnika, ki je prevzel voditeljske posle leta 1897. S svojim učiteljskim zborom je nadučitelj Armin Gradišnik v najtežjih časih, ko je celjsko nemštvo kar besnelo, modro in s previdno roko vodil šolo ter vse svoje sile posvetil za razvoj in procvit takrat toli osovražene slovenske šole. Po svojem 24 letnem vestnem službovanju na okoliški šoli je leta 1921. zatisnil trudne oči, ne da bi se mu izpolnila srčna želja, da bi dočakal graditve nove šolske stavbe. Njegova desna roka je bil njemu zvest in udan tovariš učitelj Franjo Krajnc, ki mu je bil v veseljih in težkih časih velika opora s svojim veselim temperamentom.

Vsa čast vrlému možu in učitelju, ki še čil po 30 letnem delovanju na okoliški šoli uživa zaslužen pokoj in ki je mnogo deloval in si prizadeval za novo šolsko stavbo kot dolgoletni tajnik krajnega šolskega sveta!

L. 1899. odide *dr. Vrečko* v okrajni šolski svet, v krajnega pa vstopi *dr. Hrašovec*. Ta dogodek je slovensko občinstvo z veseljem pozdravilo, ker sta bila odslej dva kremenita značaja v šolskih korporacijah. L. 1900 je bil krajni šolski svet v posesti lepega stavbišča, sestavil je stavbeni program za dvonadstropno hišo za 8. razredno deško in *8. razredno deklško šolo*, naročili so se načrti in proračun. Stavbišče je bilo komisijonelno odobreno, preskrbljen je bil kredit. Manjkalo je samo še stavbeno dovoljenje in tega ni bilo in ni bilo. Po mnogih urgencah je naznanil mestni magistrat, da se dovoljenje ne more izdati, ker je, kakor je razvidno iz mestnega stavbnega načrta, čez stavbišče projektirana za bodočo nova cesta, ki je seveda še do danes ni.

Šolska oblast je namignila, da je ta stavba prevelika in ima preveč razredov. Krajni šolski svet se je seveda uklonil in znižal število razredov za vsako šolo na šest. Stavbnega dovoljenja ni bilo. Neka modra glava je pogruntala, da se nahaja okoliška šola v mestu in ne v okolici Celja. Da tvorita mesto Celje in občina Okolica-Celje dva koncentrična kroga in da imata kot taka oba eno središče, se tako razsvetljenim glavam ni moglo zlahka dokazati. Zaman so bile vse prošnje, zaman deputacije pri poslancih, pri namestništvu, pri ministrstvu itd.

Sedanji učiteljski zbor :

V prvi vrsti: Lah Blaž, Zemljit Branko, Pogačnik Janko.

V drugi vrsti: Blaznik-Ela, Jerše Josip, Stante Martin, Gobec V. Joslav, Zdošek Anton, Flego Antec, Petrak Ivo, Kovac Viktor.

V tretji vrsti: Pogljajen Mare, Kramer Janko, Sadar Angela, Voglar Fran, Kovac Antonija, p. Elrem Majcen.

Razvoj slovenske šole je tiščala k tlom nevidna roka visokega dostojanstvenika. Čas je tekel naprej, šolsko vprašanje pa ni prišlo z mesta. Le šolski akt je postajal težek, baje je tehtal več *kg* in se je tudi večkrat zgubil. Slovenski poslanci so ga iskali v Celju, Gradcu in na Dunaju ter ga končno po dolgem času našli v privatni mizi štajerskega namestnika.

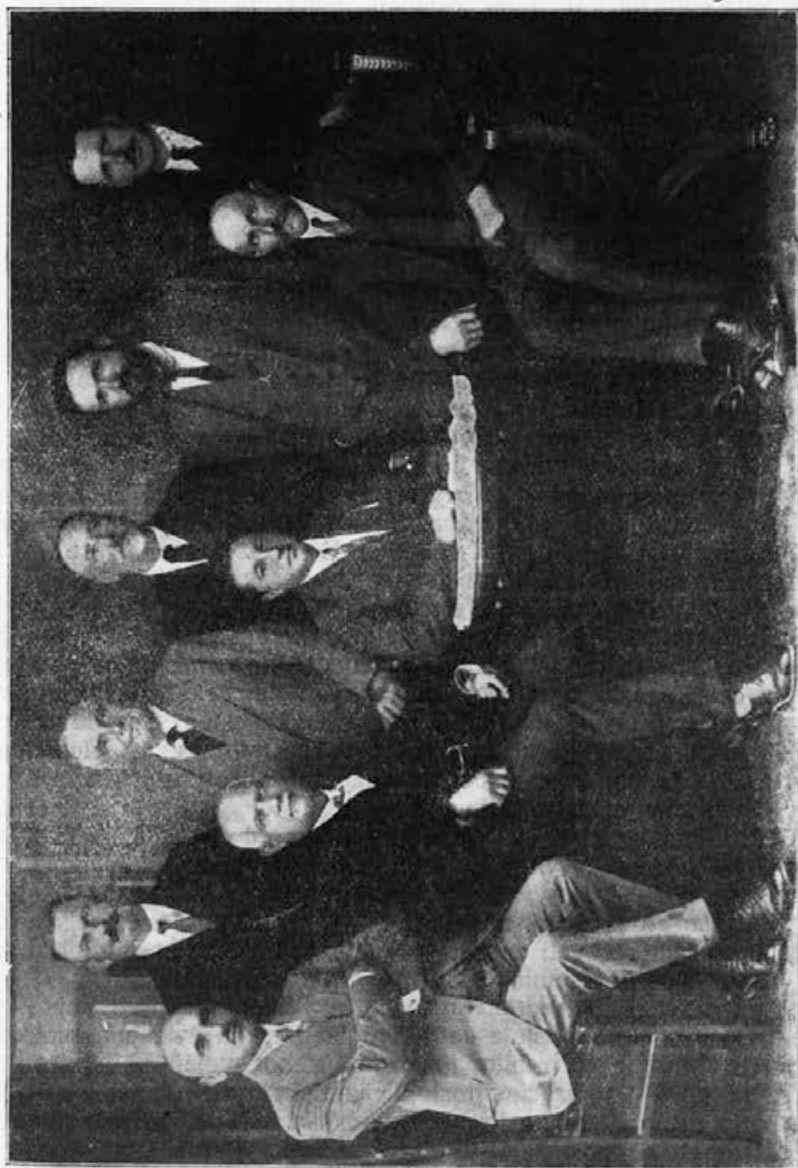
Po dolgem miru se je znova načelo šolsko vprašanje in sicer za deklinško šolo. Okolica - Celje ima od l. 1878. zasebno deklinško šolo, nima pa nobene javne deklinške šole. Zasebna deklinška šola se je morala vsled naraslega števila otrok razširiti, zbor učiteljic se je tudi moral pomnožiti. Šolske sestre so prosile za podporo. Ker je bila podpora premajhna, so šolske sestre vpeljale šolnino. Med ljudstvom je nastal vihar. Da bode zasebna deklinška šola razbremenjena, je sklenil krajni šolski svet prositi za javno deklinško šolo. Deželni šolski svet je prošnjo ugodno rešil, ali deželni odbor ni hotel prevzeti stroškov in je vložil rekurz na ministrstvo. Ministrstvo je rekurz zavrnilo. Deželni odbor se je pritožil na upravno sodišče. Upravno sodišče je razsodilo v prid deželnemu šolskemu svetu.

L. 1903. je bila 4 razredna javna deklinška šola dovoljena, toda do stavbe ni še prišlo. Pri šolskem popisovanju se je dognalo, da mnogo šoloobveznih deklet ne obiskuje nobene šole. Šolska oblast je naročila vodstvu deške šole, naj spravi ta dekleta v deško šolo. Vodstvo je izjavilo, da nima niti za dečke prostora dovolj. Na to je dobil krajni šolski svet ukaz, da naj zida na šolskem stavbišču barako za dva razreda. Krajni šolski svet se je temu ukazu uprl in izjavil, da bi bil denar za barake izvržen denar, krajni šolski svet ne mara zidati barak, on hoče postaviti moderno šolo. Zopet se je ustavil za nekaj časa šolski proces, ali skoraj bi rekel, komedija.

Krajni šolski svet je poskusil spraviti vsaj vprašanje deške šole do rešitve. Nato je prišla šolska oblast z interesantnim predlogom. V Gaberjih bi naj bila ena večrazrednica, za drugi okoliš pa, ki je precej raztresen, bi zadostovale tudi enorazrednice kakor n. pr. v Polulah, na Babnem, na Lopati. Iz teh šol lahko pozneje otroci prestopajo v mestne šole. Krajni šolski svet se je tej drzni nakani odločno uprl ter vzel z obžalovanjem na znanje, da višja šolska oblast v zadevi nove okoliške šole ne stori svoje dolžnosti. Šolsko vprašanje je prispelo vnovič na mrtvo točko. Po daljšem odmoru se je z višjega mesta namignilo, da pride Okolica morda le do nove šole, ako se odloči, da zapusti naravno središče mesto Celje in se preseli recimo v Gaberje.

Krajni šolski svet je vzel ta predlog v pretres in je sklenil iskati primerno stavbišče v Gaberjah, pa le pod pogojem, da ostane zasebna deklinška šola v Celju in tudi deška šola v Novi ulici. Stavbenik Ferdinand Gologranc je ponudil čedno stavbišče na prodaj. Kupčija je bila kmalu dogovorjena in sklenjena. A zdaj se oglasi cel trop nezadovoljnejev. Vsak bi hotel imeti šolo poleg svoje branjarije. Pisali so se rekurzi in pobirali protestni

podpisi. Seveda so dosegli, da so se morala iskati nova stavišča, moralo se je prositi za nova komisijska ogledovanja, in

Krajni šolski svet.

Od zgoraj: Jelen Franc, Kukovec Vinko, Krajič Franjo, Mihelčič Alojzij, Arušek Franc.
Od spodaj: Voglar Fran, Dr. Hrašovec Juro, Baebler Baltazar, Glinšek Ivan.

nastala so nasprotstva, zamere, obrekovanja in enake »prijetnosti«.

Po daljšem prerekavanju se je kupilo Škobernetov svet pod slovenskim pokopališčem. Sestavljal se je zopet nov program,

izdelali so se novi načrti in modeli. Ali pri teh je bila enemu streha previsoka, drugemu ni ugaljal hodnik, tretji je vedel, da nekaj ni prav, ali kaj, tega sam ni vedel. Faktično potrebne premembe so se izvršile. Najet je bil kredit v znesku 180.000 K. Stavba se je razpisala in končno tudi oddala. Ali stavbenik ni utegnil zabosti lopate na šolskem stavbišču; čez noč je bil poklican pod orožje.

L. 1914. je izbruhnila *svetovna vojna* in uničila s svojo besnostjo ves trud, ves up, vse načrte.

Iz okoliške deške šole je odšlo 5 tovarišev k vojakom. Kmalu pride silno veliko vojaštva v Celje. Ti so zasedli vse šolske prostore, še celo pisarne. Pouk se je mogel vršiti le še v najetih sobanah v občutno skrajšani meri. Leto za letom je minilo, vojne pa ni hotelo biti konec.

L. 1917. je odšlo nekaj vojaštva iz Celja na fronto. Nekaj razredov se je spraznilo. Mestni magistrat je okoliški šoli milostno dovolil, da sme v 2 razredih pričeti s poukom pod pogojem, ako sprejme istočasno tudi tukajšnjo italijansko begunsko šolo pod svojostreho. Želji se je ugodilo brez vsakih nadaljnjih prizivov, brez formalnosti.

Končana je bila vojna. Končno je tudi dospela vest o novi politični razdelitvi srednje in vzhodne Evrope. Slovenija se je praznično preoblekla, da proslavi težko pričakovani *dan osvobodjenja*, dan svojega prerodenja.

Družabno življenje se je temeljito izpremenilo. Raz streh so zaplapolale slovenske zastave in sicer prvič z mestnega magistrata celjskega, z okrajnega glavarstva, da celo z Nemške hiše (Deutsches Haus). Ko se je pomikal veličasten sprevod po celjskih ulicah ter je naša mladina mahala s stotero zastavicami po zraku, je prekipela radost do vrhunca, iz tisoč grl je zaoril glas: »Živela osvobodjena domovina!«

1920. leta je mladina žarečih lic hitela pred mestni magistrat, da vidi in pozdravi *Njegovo Visočanstvo regenta Aleksandra*. Lep dan je bil.

Medtem so prevzeli novi uradi svoj posel. Nova šolska oblast je začela reševati zaprašene akte. Tako dobi krajni šolski svet Okolica - Celje opomin, da bo le treba misliti na šolo.

Ena misel rodi drugo. Gimnazija je dobila že pred vojno novo poslopje. V to poslopje se je mogla preseliti šele po vojni, kajti med vojno se je rabilo to poslopje kot vojaška bolnica. Ker se je staro gimnazijsko poslopje izpraznilo, je skušal krajni šolski svet pridobiti to poslopje za okoliško šolo in je celo nakupil Stegeškovo posestvo, ki meji južno na staro gimnazijsko oziroma mestno last.

Istočasno se je povrnila misel na razširitev šole potom prizidavanja proti železnici. Šolska oblast je namignila, da ne more odobriti ne prvega ne drugega načrta, ker bi s tem šolsko vprašanje ne bilo povoljno rešeno. Mestni urad umakne svojo ponudbo glede prodaje stare gimnazije. Leta 1922. je došla ponudba

takozvanega Pavnovičevega prostora na Dolgem polju, kjer sedaj stoji nova šola.

Po dolgih in vsestranskih debatah se je krajni šolski svet odločil nabaviti ta prostor. Z nova se je začela težavna pot radi odobritve stavbišča, sestave stavbnega programa, načrtov in proračunov. Še težavnejša je bila pot glede dobave kredita v tako težkih časih in pod tako težkimi razmerami. Vsi člani krajnega šolskega sveta so bili mnenja, da se za šolo mora nekaj storiti, vsi člani so se zavedali, da se brez bremen to vprašanje rešiti ne da in zato so tudi vsi člani iskali potov, kako bi se mogla bremena znižati in olajšati. Koliko dela, pisarij in potov je to povzročilo, ve samo tisti, ki jih je delal. Prošnje pri državnih fondih so bile brezuspešne.

Z ozirom na finančne težkoče se je zidanje dekliške šole začasno opustilo.

Krajni šolski svet si je bil vedno svest svoje naloge, svojih dolžnosti, pa jih je tudi točno izvrševal.

Načrti in vsa dela do podrobnosti so se dogotovila tako izčrpno, da se je mogla stavba in oddaja posameznih partij razpisati ter se je z delom vendar le enkrat tudi pričelo in sicer 11. maja 1926 brez slovesnosti radi nesoglasij občanov. Ni še bilo vse trnje s pota spravljeno.

Poleg zadovoljnih ljudi se vedno najde nekaj nezadovoljnejšev. Ko so poslednji opazili, da gre za resnico, so začeli obupno vpiti, zakaj se jih ni vprašalo za nasvet. Našli so seveda posnemalcev takih, ki še vedeli niso, za kaj gre. Ta dirindaj je postal tako glasan, da ga je slišalo ministrstvo v Beogradu, ki je delo brzojavnim potom ustavilo, čez nekaj dni pa je svojo odredbo preklicalo.

Nepoklicane roke še niso mirovale, ministrstvo je ustavilo delo v drugič ter poslalo svojega zaupnika, da se isti na licu mesta sam prepriča, kaj je resnica in kaj ne.

Med tem je krajni šolski svet pod modrim načelstvom odvetnika g. dr. Jurija Hrašovca lepo mirno sedel od šestih zvečer blizu do polnoči in tudi čez polnoč v posvetovalnici pri resnem delu. Takih sej je bilo samo lani dvanajst.

To je zgodovina okoliške deške šole v debelem obrisu. Namen te zgodovinske črtice, je cenjenim občanom povedati resnico in pokazati, da so zastopniki v krajnem šolskem svetu vestno vršili svojo dolžnost, ne oziraje se na njih politično pripadnost. Zastopali so interese šole, obenem pa tudi interese občine. Kdor govori drugače, ta jim dela krivico.

Načeloval je krajnemu šolskemu svetu g. dr. Hrašovec blizu 30 let. Člani so se menjavali, ali on je ostal. Kdor pozna razmere, kakršne so v resnici bile, ta mora naravnost občudovati njegovo vztrajnost in požrtvovalnost. Vsak drug načelnik bi bil vrgel akte oblastim pod noge in bi bil šel svojo pot. Če bi njega ne bilo in šolskega upravitelja Fr. Voglarja, bi danes ne stala ta ponosna stavba na tem mestu, pa drugod tudi ne.

Vsi, ki ste pomagali pri zgradbi te prepotrebne stavbe, se bode pač morali zadovoljiti le s tem, kar pravi pregovor: »Dobro delo se samo hvali«. Česar ne ve ceniti sedanjost, ceniti bo znala bodočnost. Edina zavest, da ste storili nekaj dobrega, Vam bode plačilo.

Vresniči naj se vroča želja: Vlada v tej stavbi sreča in mir, nova šola bodi žarišče ljubezni in prosvete in obilo plemenitega sadu!

Vekoslav Gobec :

Naša nova šola.

Ali ste že videli našo novo šolo? Že stoji in njena prijazna zunanost se ti veselo smehlja nasproti. Vstala je dolgo obetana in vroče zaželjena na polju, kjer je poprej pridna roka skrbne gospodinje obdelovala potrebno povrtnino. Zrasla je na razoru, izza katerega se je dvigal v sinje nebeške višave poljski škrjanec, žgoleč Stvarniku pesmi mili glas. Tako se je vendar enkrat uresničilo polstoletno hrepenenje naše mladine. Dobila je z novo šolo prijeten dom, poln lepote in svetlobe. Dom, do katerega nima dostopa šum in hrušč dnevnega prometa in ne vsiljiv prah živahnih ulic in cest. Šola si je poiskala zares mirno in lepo okolico v neposredni bližini mesta. Napotimo se po najbližji poti, ki vodi iz mesta k šoli. Po široki Kralja Petra cesti pridemo do potoka Koprivnice in ob njegovem desnem bregu po Dolgem polju do znamenitega Marijinega kipa, kjer se ti v vsej svoji lepoti prikaže belo zidovje novih stavb. Obstojiš in občuduješ s tiho zadovoljnostjo in trdnim prepričanjem, da je bila naša mladina potrebna nove šole. Kakšna razlika med staro in novo šolo! Težka pri-

merjeva baš to ni, ker sta si poslopji različni kakor noč in dan. Stara šola s svojo neprijazno zunanostjo, preživela si in v svojih temnih in smradljivih prostorih ne bodeš več mučila naše mladine in ne rušila njenega zdravja! Konec je trpljenja in našim malim so pripravljeni lepi prostori, polni solnca, zdravja in veselja.

Naša šola je res nekaj izrednega in gotovo te bode zanimalo, ako se nekoliko natančneje seznaniš z njo.

Šola sestoji iz treh stavb in sicer je v sredini dvonadstropno šolsko poslopje, kojega pročelje je obrnjeno proti vzhodni strani. Na južnem koncu šolskega poslopja stoji lična stanovanjska hiša šolskega upravitelja, a na severnem koncu je poslopje prostrane telovadnice, ki je z mičnim hodnikom zvezana z glavnim poslopjem. Napotimo se v notranjost. Koj pri glavnem vhodu zapazimo, da je ves prostor okrog šole dvignjen tako, da ga vsakoletne običajne povodnji ne bodo mogle poplavit. Po širokem stopnišču pridemo najprej v nadprtiličje, odkoder vodijo posebne stopnice v pritličje, katerega si hočemo ogledati. Nahačamo se na širokem hodniku, odkoder zagledamo vse polno lepo razdeljenih prostorov. Tam na južni strani je zračno in solnčno stanovanje šolskega sluga, ki je s posebnim vhodom ločeno od drugih šolskih prostorov. V sredini je v globokem in posebno oddeljenem prostoru postavljena centralna kurjava, ki bode v mrzlih zimskih dneh grela vse šolske prostore. Poleg raznih oddelkov za kleti in druge shrambe zapazimo lepo urejeno kuhinjo s prostorno jedilnico. Ta prostor je pripravljen za gospodinske tečaje, ki se bodo prirejali za naša okoliška dekleta. Na severni strani hodnika vidimo snažno in vzorno urejeno šolsko kopalnico z banjami in prhami. Tukaj se bode lahko mladina tudi pozimi umivala in kopala. Zdaj pa zapustimo pritličje šole ter se napotimo po hodniku, ki vodi na severni strani iz glavnega poslopja v telovadnico. Tukaj občudujemo veliko in zračno dvorano, kjer si bode mladina jačila mišice ter krepila voljo. V telovadnici je spredaj tudi šolski oder, na katerem se bodo vršile šolske slavnosti ter prirejale igre z odraslo mladino. Na nasprotni strani odra je lična galerija, pod katero so prostori oblačilnice. S prijetnim utisom zapustimo telovadnico ter se podamo nazaj v nadprtiličje. Na svetlem in širokem hodniku smo, kjer se bode mladina tudi v deževnih dneh lahko gibala v odmorih. Iz hodnika vodi vse polno vrat v razrede in druge šolske prostore. Vstopimo v razred. Kar presenečen bodeš, ker je v njem tako svetlo kakor na prostem. In takšni so vsi razredi. Veliki, svetli in zračni ter najlepše opremljeni. V takih prostorih pač ne more biti zdravje otroka ogroženo. Učenci kakor učitelji se bodo v takih razredih prijetno počutili in vsestranski napredek bode sigurnejši, kakor je bil v prejšnjih jetnišnicah. Zapustimo nadprtiličje ter se po složnih stopnicah podajmo občudovat še prvo in drugo nadstropje. Precej visoko smo že in pogled skozi okno je tako diven, da ta lepota še bolj oživi posamezne dele nadstropja. Ko smo si ogledali vse prostore, smo zapazili poleg številnih

prostorov lepo urejeno pisarno šolskega upraviteljstva, sobo za šolskega zdravnika, kjer je tudi šolska lekarna, ki bode nudila slučajnim ponesrečencem prvo pomoč. Bili smo tudi v učiteljski zbornici, v čitalnici, v sobi za knjižnico ter v kabinetih za razna učila. Na hodnikih in v razredih smo občudovali vodovodne naprave s posebno pipo, ki žene na pritisk vodni curek žejnemu naravnost v usta ter je vsled tega vsako okuženje mladine onemogočeno. V vsakem nadstropju so na obeh koncih hodnika higijensko urejena stranišča, ki ne propuščajo niti najmanjšega smrada. Vse šolsko poslopje je električno razsvetljeno in tudi šolsko uro goni električna sila.

Po tem kratkem opisu si spoznal v glavnih obrisih novo šolo. Ako jo pač hočeš natančneje spoznati, si jo ob priliki lahko ogledaš in se prepričaš, da je vso lepoto ustvarila mladini spretna roka našega slovenskega obrtnika.

Lepoto šole povzdigne lepa bližnja ter daljna okolica. Skozi vsako okno se ti nudi krasen razgled. Kamorkoli se ozreš, povsod se pred tabo razprostira obširen in z lepoto obdarjen del slovenske zemlje. Najlepši je pogled proti zapadu. Tam se nam kažejo v vsej svoji lepoti naše Solčavske planine, nad katerimi ponosno kraljuje visoka Ojstrica. Te planine dajejo naši bistri Savinji življenje in silo, s katero se prerije mimo našega mesta, kjer nas v vročih poletnih dneh vabi v svoje hladilne valove. Bolj na desno od Solčavskih planin zagledamo Mozirsko planino s sočnatimi pašniki ter ugaslim ognjenikom Smrekovcem, ki je baje v davni dobi bruhal pepel s tako silo in v taki množini, da je nastal iz njega naš Jožefov hrib. Pred Mozirsko planino pa vidimo goro Oljko z znamenito romarsko cerkvijo. Bolj zadaj na obzorju se žalostno ozira proti Celju gora Peca, v kateri spi vojska kralja Matjaža in čaka trenutka, ko se bo napotila reševati naše neodrešene brate in sestre v tužnem Korotanu. Njena sosedica, širokopleča gora Urška, je naš vremenski prerok. Kadar ima kapo, ne hodi brez dežnika od doma, če je pa brez nje, si lahko prepričan, da nebo ne bode rosilo. Ob vznožju navedenih gorâ je polno prijaznih in solčnih hribčkov z belimi cerkvicami na vrhu. Pred temi se pa širi rodovitna in s hmeljem posejana Savinjska kotlina.

Obrni sedaj svoje radovedno oko proti severu. Tam zagledaš temne gozdove in solčna pobočja zelenega Pohorja, pred katerim se dviga Kozjak s cerkvico sv. Jošta in pa Vitanjske planine, ki dajejo našemu vodovodu zdravo in čisto pijačo. Potem je vzbudila tvojo pozornost skupina precej visokih gor. To so znane Konjiške gore, kjer je v najvišjem vrhu baje na močnih verigah privezan konjiški zmaj, ki je bil v davnih časih strah in groza prebivalstvu. Pred temi gorami so pa nanizani griči, ki so polni solčnih in vabljivih goric in se širijo daleč tja proti Dramljam. Ob vznožju teh hribčkov je koj v začetku prijazen trg Vojnik, pred katerim se do Celja razprostira ravno Vojniško polje, ki je dalo naši šoli potrebno opeko.

Ozremo se še nekoliko proti vzhodu. Tu te od daleč pozdravlja široki Boč in njegova sosed, vitka Donačka gora, te vabi s svojim izredno zanimivim razgledom na svoj vrh. Pred teboj se belijo na višinah precej mičnih cerkvic, ki se ti prijazno smehljajo nasproti in pričajo o veliki pobožnosti naših prednikov. V bližini Celja nad prijaznimi Teharjami zagledaš cerkvico sv. Ane, ki je v toliko zanimiva, ker se je tam vršil del povesti, ki je izšla pod imenom »Mlinarjev Janez».

Nad Voglajno pri Celju je solnčen hribček Sv. Jožefa z lepo dvostolpno cerkvijo in z velikim samostanskim poslopjem. To cerkev so sezidali Celjani s pomočjo sosednjih župnij leta 1680. Takrat je razsajala v Celju strašna kuga. Meščani so se meseca septembra bosí napotili v procesijo na današnji hrib sv. Jožefa. Tam so postavili lesen križ. Obenem so obljubili, da bodo na vrhu griča sezidali novo cerkev, če Bog usliši njihovo prošnjo. Bog je prošnjo uslišal in zgradili so cerkev, ki so jo posvetili sv. Jožefu. Resničnost tega dogodka potrjuje tudi latinski napis nad glavnimi vrati, ki pravi, da je sv. Jožef kugo odvrnil od Celja.

Krasen pogled imaš proti jugu, kjer se ti v pravem sijaju pokažejo zeleni vrhovi celjskega gorovja tja do skrajnega vranskega kota. Pred tabo nad ovinkom Savinje molè svoje z zelenim bršljanom obraslo zidovje proti nebu obširne razvaline starega gradu, v katerem so prebivali mogočni in slavni celjski grofi. Prijetno ozadje razvalinam delajo gore okrog Celjske koče, ki te ob prostem času vabijo v svoje senčnate gozdove na potreben oddih in razgled. Najbližja okolica ti nudi, da se lahko z malim naporom naužiješ lepote narave, okreпчаš svoje telo ter potolažiš in umiriš svojo dušo. Sosed starega grada je Miklavški hrib z lepo cerkvico, ki je posvečena svetniku, ki ga mladina vsako leto tako željno pričakuje. Potem zagledamo pred seboj gozdnato Lisco z razglednim stolpom. V bližini prijaznih Griž se vzpenjata proti nebu gori Gozdnik in Mrzlica, kjer stoji Hausenbichlerjeva koča, ki nosi torej ime očeta slovenskega hmeljarstva. Od Mrzlice se vidijo planine tja do Trojan, kjer so se v divjem Črnem grabnu shajali rokovnjači, ki so govorili celo svoj poseben jezik.

Takšna je torej bližnja in daljnja okolica naše nove šole. Krog in krog jo obdaja venec prirodnih krasot in lepot naše ožje domovine. V sredini tega venca pa stoji veličastno poslopje nove šole ter veselo vabi živahno mladino iz naših okoliških ravníc, s hribov in gričev v svoje prijazno okrilje, da ji nudi vsega, kar edino nova in moderna šola nuditi more.

Slika našega šolskega okoliša pa postane popolnejša, ako upoštevamo tudi prebivalstvo, ki daje naši šoli naraščaj. Pretežna večina otrok prihaja iz delavskega in kmečkega stanu. Način domačega dela in življenja oblikuje otroku dušo in te pojave lahko opaziš na učencih. Kmečka mladina, ki je v naravi vzrastla, prihaja v šolo krepka, ker v njej še neovirano krožijo soki rodne domače zemlje. Te dobrine bode šola pri svojem delu upoštevala in gledala, da se razvijejo v svoji naravni smeri. Vzbudila bode

v kmečki mladini z načinom vzgoje in pouka speče sile, ki izvirajo iz stanu, iz kojega otrok izhaja. Tako bode budila šola mladini veselje do poklica in ljubav do domače grude.

Mladina delavcev se sicer pri nas ne razlikuje toliko od kmečke mladine, kakor se to opaža v velikih delavskih središčih. Toda vpliv domačega življenja našega delavca je na otroka vendar tolikšen, da se lahko spozna, da prihaja mladina iz delavskih vrst v šolo z drugačnimi naravnimi silami kakor mladina iz kmetijskih vrst. Šola upošteva tudi dobrine delavskega otroka ter mu nudi pomoč v oni obliki, ki je zanj primerna in vabljiva. Vse delo šole pa stremi za tem, da dvigne kulturno delavsko in kmečko mladino na ono višino, ki ji je po njenih duševnih in telesnih zmožnostih zagotovljena.

V delokrog šole ne spada samo pouk in vzgoja šoloobvezne mladine. Svoje delovanje mora tudi razširiti na mladino predšolske dobe. Na ta način si pripravi in ugladi pota za svoje težavno delo. Kakor umen poljedelec skrbi le za najboljše seme, da si s tem zasigura obilno žetev, tako se bode tudi šola držala tega naravnega postopka in si bode na roditeljskih sestankih pripravljala svoj mladi naraščaj. Ob takih prilikah bodo prišli starši v stik z učitelji, ki bodo podajali potrebnim navodila, ki so za nego in vzgojo mladine predšolske dobe upoštevanja vredna. Razume se, da se bode razpravljalo tudi o drugih perečih vprašanjih, ki so za vzajemno delovanje šole z domom posebne važnosti. Šola naslanja svoje delo na dom, ker se v polni meri zaveda, da je in ostane najpopolnejši vzgojitelj domače ognjišče skrbnih roditeljev, med katerima gre prvo mesto ljubeči materi, to je oni naši materi, ki tako voljno in potrpežljivo prenaša vse težave in bridkosti svojega vzvišenega poklica. Vsi dobro vemo, da je materino srce ona zlata čaša, iz katere črpa otrok vse duševne in telesne dobrine, s katerimi se plaho pojavi v šolski klopi. Mehka materina duša je pa ona čarobna moč, ki daje mlademu življenju obliko in moč, ki ga vodi po šumnih potih življenja navzgor k svetlobi.

Za pouk in vzgojo šoloobvezne mladine je v novi šoli preiskrbljeno vse v najpopolnejši obliki. Že stavba sama bode vzgojno vplivala na mladino, ki se bode v njenih prostorih navadila vsemu, kar navdušuje in vodi otroka k lepoti. Z lepoto prepojeno srce je pa vedno dostopno vsem vzgojnim in učnim načelom, ki jih pri svojem delu upošteva današnja delovna šola. Uspešno šolsko delo izpopolnjujejo razni vzgojni in učni pripomočki, ki jih že ima naša šola na razpolago v precejšnji in izbrani množini. Šola mora spoznati vsakega otroka z njegovimi vrlinami in hibami. To pa zato, ker je izhodišče današnje vzgoje otrokova notranjost, ki tvori temelj in je edini upoštevan faktor, ki kaže pravec šolskemu delu. Z načinom takega postopka upošteva šola vsakega otroka ter mu podaja pomoč, da se v svojih naravnih zmožnostih izobrazuje ter hiti cilju nasproti, ki mu je po prirojenih silah zasiguran. Velik vpliv ima na otroka tudi okolica, v kateri živi

in se giblje. Naloga šole bode, da se bo otrok gibal v okolici, ki bode vzgojno vplivala nanj ter ga tako obvarovala pred raznimi sovražniki, ki vabijo nerazsodno mladino v blato vsakdanjega življenja. Taka družba uniči težavno delo šole, ker njena strupena slana na mah zamori vse v šoli pridobljene čednosti. Dober pripomoček je v tem oziru lepa slovenska knjiga, ki nadaljuje delo šole v najpopolnejši obliki. Naša šola ima dobro založeno mladinsko knjižnico, ker je prepričana, da je knjižnica dragocen biser, ki s svojo svetlobo ogreva mehko dušo otroka ter polni srce z ljubeznijo, ki mu prinaša srečo in zadovoljnost življenja.

Poleg mladinske knjižnice se bode na šoli ustanovila knjižnica za odrasle, ker šoli odrasla mladina prejema pač najraje knjige od svojega učitelja, ki edini zna ustreči okusu bivših svojih učencev. Leposlovnemu delu knjižnice bi se priključil še znanstveni del. Tako bode nastala popolna šolska knjižnica, ki bo lahko zadovoljila vsakega, ki bode iskal v njej razvedrila ali pa pouka. Poleg knjižnice bode skrbela za splošno naobrazbo mladine šolska čitalnica, ki bode nudila razno gradivo leposlovne in strokovno-znanstvene vsebine. Šola bode dala na razpolago ta prostor vsem, ki si bodo hoteli svoje duševno obzorje razširiti in poglobiti, ker se zaveda resničnosti besed, ki pravijo: Naučite mladino čitati, vse drugo pride samo od sebe.

Na nekaterih mestih se je pisalo o delovni šoli, to je o oni šoli, ki je v nekaterih državah dosegla razmah in popolno priznanje najširših plasti naroda. Tudi pri nas se je začela nova šola uveljavljati in bode v doglednem času izpodrinila staro šolo. Kaj pa je nova ali delovna šola? Že ime ti pove, da mora učencec v delovni šoli samostojno duševno in telesno delati, dočim je v šoli učilnici le sprejemal, kar mu je učitelj podajal. Smoter obeh šol je isti, le učni postopek je drugačen, ker vrši delovna šola svoje delo v obratnem smislu kakor šola učilnica. V tej je bil središče vsega šolskega dela učitelj, ki je podajal učno snov v najdostopnejši obliki in učenci so jo mehanično sprejemali. V delovni šoli je baš nasprotno. Vse duševno in telesno delo je prenešeno na mladino, kateri stoji ob strani učitelj kot prijatelj in svetovalec, ki na primeren način vzbudi v mladini zanimanje, da ta sama išče, razglablja, primerja, spoznava, sodi itd., a on jo samo vodi. Tako delo je vzkliko iz notranjosti otroka in je za to trajnejše veljave. Ker način takega pouka zaposli vse duševne in telesne sile otroka, ki tako neprisiljen samostojno dela in se pri tem uči, imenujemo zato šolo, ki vrši svoje delo v tem smislu, delovno šolo.

Važen pripomoček delovne šole je rokotvorni pouk, ki izpopolnjuje duševno delo otroka na predmetih, ki si jih je sam napravil. V ta namen je treba pripravne delavnice, ki se bode v novi šoli prav lahko uredila. V njej bode izdelovala mladina tudi predmete praktičnega pomena ter po načinu, ki bode primeren starostni dobi otroka. S takim ročnim delom se vzgaja mladina k natančnosti, vztrajnosti, varčevanju, snagi itd., predvsem se pa

goji ljubezen do dela, ki edino prinaša življensko srečo. Otrok si z ročnim delom okrepi svojo voljo, ki daje potem življenju trdno oporo, da ga ta v dnevih obupa vzdrži pokoncu.

Ljubezen do dela pospešuje tudi delo na šolskem vrtu. Zato je vsaki šoli lepo in praktično urejen šolski vrt neobhodno potreben. Pri novi šoli je prostora dovolj, kjer se bode lahko uredil lep šolski vrt, kjer bodo mlade roke naših malih z ljubeznijo gojile razno cvetje, povrtnino in kulturne rastline, ki nam dajejo naš vsakdanji kruh. Pri delu na šolskem vrtu se vživi mladina v življenje in tajnosti rastlin ter pridobi ljubezen do domače grude.

Z vso skrbnostjo se bode gojila šolska drevesnica. Tukaj si bodo vzgajali učenci sami mlada drevesa, ki bodo ob izstopu iz šole presajena na domača tla, kjer bodo z mladeničem rastle, cvetela in rodila. Bodo pa tudi vidni spomenik najlepše dobe človeškega življenja.

Med pisanim in dehtečim cvetjem bodo v sredini vrta domovale v ličnem ulnjaku v najboljših panjih marljive čebelice. Tukaj bode občudovala mladina skrbno in vzorno urejeno življenje čebel, se učila od njih sloge, reda, ljubezni in marljivosti. Tako bode vzorno urejen šolski vrt v polni meri izpopolnjeval delo razreda ter bo vzgajal pridne vrtnarje, marljive sadjarje in umne čebelarje.

Ako premotrimo stavbo naše šole iz zdravstvenega ozira, se prepričamo, da so vsi prostori urejeni tako, da ne bode v njih v nevarnosti zdravje naše dece. Šola se je zavedala, da je zdravje najdražje bogastvo naše, zato pa ni štedila z denarjem ter pripravila vzorne prostore, polne blagodejne svetlobe. Uredila je tudi vzorno telovadnico, kjer se bodo s smotreno telovadbo krepila telesa naše mladine. Ob lepih dnevih se bodo na obširnem šolskem dvorišču prirejale v čistem zraku proste telovadne vaje ter igrale vesele telovadne igre. V vročih poletnih dneh bomo zapustili telovadnico ter se bomo napotili k bistri Savinji, da se bode v njenih čistih valovih naučila mladina plavati, kar je za osebno varnost posameznika življenskega pomena. Tudi ostra zima ima za mladino svoje posebno veselje. Kadar se naredi na vodeh gladka in trdna ledena skorja, kdo li naj zabrani mladini, da ne bi smela na led, kjer se v svežem zimskem zraku naužije čistega veselja? Kadar pa led ne bi držal, si bomo poiskali sani ser se šli sankat na primerne strmine. Šlo bo veselo navzdol, a počasi navzgor. To bo veselje!

Pregovor pravi, da je snaga pol zdravja. Šola je upoštevala ta pregovor ter v to svrho pripravila čisto kopalnico, kjer se bode mladina vsako soboto umivala ter kopala, da si ohrani svoje telo snažno in zdravo. Za zdravje mladine je v novi šoli vsestransko preskrbljeno. Cvetočega in veselega lica se bode vračala mladina na svoje domove.

Skrbno in vestno delo šole je izgubljeno, ako mladino po šoloobvezni dobi nima več stika s šolo. Ravno ta mladina, ki

stopi v življenje, potrebuje ljubeznivega in treznega voditelja. Nihče nam ne more oporekati, da je za vodstvo te mladine pač v prvi vrsti poklicana šola. Ali pa naj pustimo mladino, da jo razna društva lovijo v svoje mreže, kjer čaka mladino navadno razočaranje, ki ogreni mlado življenje? Ali jo naj izročimo že podivjani in raznim strastem udani tolpi, ki tako željno čaka na žrtve, katerim sta še strup in greh, ki razjedata mlado življenje in ubijeta vso lepoto duše, neznana? Niti prvi niti drugi nimajo pravice si lastiti vodstva naše pošolske mladine. To pravo ima edino šola, ki si ga je s svojim delom zaslužila. Saj je pri svojem težavnem in odgovornem delu porabila in žrtvovala mladini največ. Šola se zaveda, da vsak učenec, ki jo zupušča, odnaša s seboj del učiteljevega srca, duše njegove in njegovega zdravja v taki meri, da po končanem težavnem delu nem in top stopa v pokoj, ako ga niso odgovornosti in težave stanu v sredini dela zrušile k tlom. Mladina dobro ve, da zapusti ob izstopu iz šole svojega najboljšega prijatelja. Težko in solznih oči se poslavlja od svojega dobrotnika in se pozneje čestokrat vrača po nasvete učiteljeve.

Pošolsko mladino našega šolskega okoliša bode obdržala šola v svoji bližini s šolsko knjižnico in z nadaljevalnimi šolami. Mladina naših kmetov bo nadaljevala pouk v kmetijski nadaljevalni šoli, dočim se bode delavska obrtniška mladina izobraževala v obrtno nadaljevalni šoli. Učni načrti navedenih šol so urejeni tako, da si kmečka kakor tudi delavska obrtna mladina razširi in poglobi znanje za svoj bodoči poklic. Zlasti je za poln razvoj kmetijsko-nadaljevalne šole preskrbljeno, ker je pri šoli na razpolago dovolj zemlje, kjer se bodo lahko uredili poizkusni nasadi. Tak temeljit teoretičen in praktičen pouk bode usposobil mladino, da se bode ta z razumom in s srcem oprijela rodne grude ter si pridobivala iz nje vse, kar more pridobivati le ljubezen do poklica.

Tudi deklice, bodoče skrbne gospodinje, so potrebne pouka, da jih življenje ne najde nepripravljenih. Na nje so mislili naši skrbni šolski možje ter so priredili v šolskem poslopu čedno kuhinjo z obedovalnico. Vedeli so, da lahko kmetovalec uživa najcenejšo in najokusnejšo hrano le, če jo zna gospodinja dobro in okusno pripraviti. Šola bode zato prirejala od časa do časa gospodinjske tečaje, v katerih se bodo dekleta učila vsega, kar je neobhodno potrebno pridni in skrbni gospodinja. V takih tečajih bodo poučevale za to usposobljene učne moči. V tečajih pridobljeno znanje in spretnosti bodo usposobile dekleta, da bodo pozneje v svojem poklicu kot skrbne gospodinje zares podpirale hiši tri ogle.

Poleg tečajev se bodo vršila na šoli poljudno predavanja priznanih strokovnjakov. Takšna predavanja bodo iz gospodarskih, socialnih in kulturnih vidikov za vsestranski napredek naše okolice posebne važnosti. V predavanjih se bode seznanjala kmečka mladina z najnovejšimi gospodarskimi pripomočki ter posebno z

napakami, ki ovirajo splošni napredek umnega gospodarstva. Glavna ovira kulturnemu napredku je brezmejno pijančevanje, ki uničuje brezobzirno v potu obraza pridobljeno imetje, umori telo ter okuži dušo. Ker korenini napredek gospodarskega in kulturnega razmaha našega naroda v alkoholnem vprašanju, zato se bode prizadevala šola, da se to zlo omeji, oziroma zatre. Le treznemu narodu je zasiguran obstanek in napredek.

Da spozna širša javnost pomen nove šole, smo poleg opisa podali tudi program prosvetnega in kulturnega dela, ki je zamišljeno o naši šoli. Priznati moramo, da je to delovanje ovirala stara šola, v kateri je bil vsak najmanjši razmah nemogoč. Zato se zasluge onih činiteljev, ki so s svojim neumornim delom povzročili, da je dobila naša okolica novo šolo, danes ne dajo oceniti. Uspehe tega velikega dela bode pokazala šele bližnja bodočnost.

Naša sveta dolžnost je, da se na tem mestu spominjamo s hvaležnim srcem onih gospodov, ki se niso ustrašili velikih ovir in žrtev ter so svojo težko nalogo tako častno izpolnili. Vsem tem iskrenim prijateljem naše mladine prisrčna hvala! Posebno zahvalo pa izrekamo krajnemu šolskemu svetu ter njega zaslužnemu predsedniku gosp. dr. Juru Hrašovcu, ki je osivel v boju za našo novo šolo ter končno le dočakal, da se je izpolnila tudi njegova vroča želja. Pri nakupu obširnega šolskega sveta si je pridobil pa posebne zasluge sadjarski strokovnjak gospod učitelj Miloš Levstik. Duša vsega podrobnega dela je bil naš agilni šolski upravitelj gosp. Fran Voglár, ki je žrtvoval zidavi nove šole največjo množino preizkušenih sposobnosti. S svojo brezinejno požrtvovalnostjo si je postavil najlepši in najdragocenejši spomenik, ki bode ohranjen s posebno hvaležnostjo v mladih srcih naše mladine. Naša srčna želja je, da bi mu usoda naklonila v novi šoli mnogo srečnih in prijetnih dni, posvečenih vsestranskemu napredku mladine.

Ti, draga mladina naše lepe celjske okolice, bodeš poplačala žrtve, ki so bile za novo šolo potrebne, edino na ta način, da se bodeš s čistim veseljem in z iskreno ljubeznijo oprijela svojega novega doma, ki ti bo dajal in krepil z vzgojo in poukom ono silo, ki je za uspešen boj v življenju vsakemu neobhodno potrebna.

Uresničila se je polstoletna želja. Zmagala je ljubezen do mladine. Naša nova okoliška šola zares stoji in sicer celo na svobodnih celjskih tleh. Kot taki ji iskreno želimo veliko sreče in popolnega razmaha, ki bodi v prid in korist naši divni okolici ter v čast in ponos naši ljubljeni domovini.

O kmetijskem in gospodinjiskem nadaljevalnem šolstvu.

S štirinajstim letom izstopi naša mladina iz šolske obveznosti in tedaj se mora odločiti za svoj bodoči poklic, kar ni lahko neizkušeni mladini. Ta korak je za njo najodločilnejšega pomena. Hvalevredno je dejstvo, da se posvetujejo roditelji z učitelji, ki pač najboljše poznajo sposobnosti svojih učencev. Nekateri mika obrt, druge trgovina, nekaj jih vstopi v srednjo šolo, a velika večina dečkov in deklic pa ostane doma ter je prepuščena dostikrat sama sebi. Ta starostna doba zahteva krepkega vodstva in temeljitega nadzorstva, da si mladina ne pokvari značaja. Biti mora primerno zaposlena.

Trgovci in obrtniki so prav dobro rešili to nalogo. Ustanovili so obrtne in trgovsko-nadaljevalne šole, da vzgojé strokam primerno izobražen naraščaj, ki bo zmožen, da tekmuje z uspehom. Za to šolstvo žrtvujejo občine izdatne vsote. Celjska mestna občina n. pr. nakaže v ta namen nad 60.000 Din letno. Uspehi ne izostanejo. Naobraženo obrtništvo in trgovstvo dobro napreduje kljub neugodnim gospodarskim razmeram. Zmožno je, da se hitreje prilagodi vsaki spremembi v gospodarstvu in si hitreje opomore.

O našem poljedelcu ne moremo tega trditi. Še danes velja pri njem izrek, da kmetu ni treba stanovske izobrazbe, saj se doma nauči vsega v izobilju. Ni čuda, da se naš poljedelec, ki je bil zapuščen, otepa s tolikimi neprilikami. Pred 40. leti so ustanovili na naši šoli kmetijsko nadaljevalno šolo, a je propadla po dobrem letu. V šolskem letu 1926/27 je bila sicer nanovo ustanovljena, a zamujena leta so izgubljena. Časovne spremembe so pa vzdramile tudi našega poljedelca. Naprednejš. države se ponašajo z razvitim kmetijskim šolstvom in posebno kmetijsko nadaljevalni tečaji so v njih zelo razširjeni. Jasno je, da ne more vsak kmetijski fant na srednjo kmetijsko šolo in če jo konča, se navadno izneveri rodni grudi in obleče uradniško suknjo.

Učna doba na kmetijsko-nadaljevalnih šolah traja 5 mesecev od 15. oktobra do 15. marca. Razdeljena je v dva letnika. Število ur na teden je 6 v vsakem letniku, skupaj 120 ur.

Učna tvarina je sledeča:¹

1. Kmetijsko spiseje.

I. letnik: Vaje v sestavljanju spisov, važnih za kmetovalce. Kupčijska pisma. Naročilna pisma za semena, umetna gnojila in druge gospodarske potrebščine. Pisma z računi za prodano blago. Objave, inserati. Poizvedovalna pisma. Prejemni list, izročilni list. Pobotnice.

¹ Učni načrt sestavil g. kmet. svet. V. Rohrmann.

II. letnik: Vloge na oblastva. Prošnja za posojila. Odpoved p osojila. Naznanilo škode po toči. Vloga za odpis davka. Naznani lo v slučaju kužne bolezni. Navodilo, kako je oddajati pisma, brzojavke, denar in blago po pošti. Poraba poštnih položnic. Železniške pošiljatve.

2. Kmetijsko računstvo.

I. letnik: Gospodarski računi. Tržne cene. Prodajni in nakupni računi za pridelke in gospodarske potrebščine. Računi o potrebni množini semena za razne velike njive in o stroških za nakup. Računi o potrebni množini umetnih gnojil in o stroških za nakup. Računi o množini pridelkov na različno velikih njivah. Računi o uspešnosti umetnega gnojenja.

II. letnik: Prodajni računi za živino, za mleko in mlečne izdelke. Preračunanje potrebne množine krme za en dan in za vse leto. Nakupni računi za močna krmila. Teža in tehtanje živine. Računi o mlečnosti živine. Posojilnični računi. Obrestni in odstotni računi. Zavarovalni računi. Vaje v merjenju črt in zemljišč. Merjenje gnojničnih jem in sodov. Vaje v risanju zemljišč in stavb.

3. Kmetijsko prirodoznanstvo.

I. letnik: A.) *Kmetijsko rastlinstvo:* Kako so rastline ustvarjene. Glavni deli rastlinskega telesa in njih življenska opravila (korenina, deblo, list, cvet in sad). Razvoj korenine v zvezi z razvojem cele rastline. Pomen koreninskih gomoljčic pri stročnicah. Notranja zgradba rastlinskega telesa. Rastlinska stanica. Način rastlinske hranitbe v posameznih dobah življenja. Kalenje rastlin. Sprejemanje in presnavljanje živeža ob času rasti. Zoženje rastlin. Pogoji rastlinskega življenja. Zemlja, zrak, voda, toplota, svetloba. Kako je rodovitna zemlja nastala. Kako je zemlja sestavljena: glino, pesek, apno in črna prst (humus). Najvažnejše redilne snovi. Dušik, fosforova kislina in kalij. Važnost bakterij v zemlji. Rodovitnost zemlje. Godnost zemlje za obdelovanje. Lastnost zemlje napram vodi in toploti. Razne vrste zemelj. Zrak in važnost njegova za rastlino. Sestavine zraka: vodik, dušik. Vodeni hlapi. Ogljikova kislina in nje pomen za rastline. Vzajemna zveza rastlinskega in živalskega življenja. Dihanje. Voda in njena sestava. Lastnost vode. Pomen vode za rastlinsko življenje. Važnost toplote in svetlobe za rastlinsko življenje. Obdelovanje zemlje. Zakaj potrebujejo rastline dobro obdelano zemljo. Zakaj je globoka obdelana zemlja bolj rodovitna in katera zemlja je dobra za globoko obdelovanje. Zakaj je plevela čista zemlja bolj rodovitna in kako je plevel zatirati. Kako in zakaj je kamenito zemljo izboljševati. Zakaj je gnojenje tako važno. Ali se da z gnojenjem rodovitnost zemlje povečati? Kaj ima hlevski gnoj v sebi, in katere njegove snovi so največ vredne. Po čem se ravna vrednost hlevskega gnoja. Razlika med dobrim in slabim hlevskim gnojem. Kako je izboljšati in povečati pridelek hlevskega gnoja. Kaj

zahtevamo od dobrega gnojišča. Kako je ravnati z gnojem na gnojišču. Kako je napravljati gnojnične jame. Kako je rabiti gnojnico. Zakaj je kompost tako važno gnojilo in kako ga je napravljati in rabiti. Vrednost pepela in apna za gnojenje. Velika važnost umetnih gnojil. Kako je rabiti umetna gnojila, da nam koristijo. Razdelitev umetnih gnojil. Tomasova žilindra in superfosfat. Kalijeva sol in kajnit. Čilski soliter, amonijev sulfat in apneni dušik. Nakup umetnih gnojil. Važnost dobrega semena. Lastnost dobrega semena. Odbiranje in čiščenje semena. Pridelovanje in izboljšanje domačega semena. Varstvo pred plevelom. Odvrčanje in zatiranje deteljine predenice. Pridelovanje *pšenice* (važnost pšenice, lastnosti pšenice, domače in tuje vrste pšenice, obdelovanje in gnojenje za pšenico, setev pšenice, žetev in pridelek pšenice). Pridelovanje *turščice*. Pridelovanje *fižola*. Pridelovanje *krompirja*. Pridelovanje domače *detelje*. Obdelovanje in gnojenje travnikov in pašnikov.

II. letnik: B) Kmetijsko živalstvo. Kako so živali ustvarjene. Glavni deli živalskega telesa. Prebavila: gobec, želodec, čreva. Dihala: pljuča, koža. Krvna obtočila: kri, srce. Izločila: obisti, spolovila. Gibala: kosti, mišice, kite. Čutila. Način živalske *hranitbe* v prvi dobi življenja in pozneje. Sprejemanje in prebavljanje krme. Sestava rastlinskih krmil. Najvažnejše redilne snovi: beljakovina, tolšče, škrob, sladkor, vlaknina in sestavina pepela (fosforovokislo apno, sol in železo). Sestava živalskega telesa. Voda in suha snov. Dušikove snovi: beljakovine, klejevine, rogovine. Brezdušikove snovi: tolšče. Pepel: fosforovokislo apno. *Živinoreja*: Zakaj redimo govejo živino in kako je povečati njene dohodke? Značilne lastnosti goveje živine. Domača in tuja goveja plemena. Zakaj je odbirati za plemo živali, ki so ugodno razvite in dobre za užitek? Korist dobrega krmiljenja glede na razvoj života in na užitek (mlečnost, pitavnost, delazmožnost). Važnost močnih krmil za izboljšanje reje in dohodka. Red in točnost pri pokladanju krme. Pokladanje soli. Napajanje živine. Važnost paše za mlado in odraslo goved. Kaj zahtevamo od zdravih hlevov? Snaženje živine in nastiljanje. Prijazno ravnanje z živino. Odvrčanje bolezni pri živini. Hitro napenjanje pri goveji živini. Nevarnost kužnih bolezni. Rdečica pri prašičih in varstveno cepljenje. *C) Sadjarstvo*: Važnost sadjarstva. Razna sadna plemena in njih gospodarska važnost. Najvažnejše vrste jablan za naše kraje. Saditev drevja. Kje dobimo mlado drevje in kako ga pravilno sadimo. Kako negujemo mlade nasade. Kako oskrbujemo starejše drevje. Gnojenje sadnega drevja. Sadna uporaba.

4. Kmetijsko gospodarstvo in zadružništvo.

I. letnik: Kako je gospodarsko premoženje sestavljeno? Zemljišča in gospodarska poslopja. Živina in orodje. Pridelki in denar. Vzdrževanje in zavarovanje gospodarskega poslopja. Zavarovanje živine. Važnost dobrih gospodarskih strojev. Skrbno

spravljanje in varčno ravnanje z domačimi pridelki. Kako je gospodariti z denarjem. Knjigovodstvo. Popis premoženja. Blagajniška knjiga. Dolžna knjiga (zapisnik dolžnikov in upnikov). Popis orodja. Korist kmetijskega združenstva. Razne vrste gospodarskih zadrug (nakupnih in prodajnih zadrug). Mlekarske zadruge. Živinorejske zadruge.

5. Državljanstvo in kmetijska zakonodaja.

II. letnik: Vas, politična in šolska občina. Občinski odbor, župan, svetovalci. Delokrog občinskega odbora. Volitev občinskega odbora, župana in svetovalca. Občinski dohodki in stroški. Srežko poglavarstvo. Oblastvo. Ministrstvo. Uprava države. Dolžnosti in pravice državljanov. Kmetijski zakon o varstvu poljščine in sadnega drevja. Zakon o varstvu koristnih ptic. Zakon za izboljšanje živinoreje. Služnostne pravice. Dolžnost prijave kuge sumljivih živali.

Dne 31. marca smo zaključili 1. tečaj. V prihodnjem šolskem letu 1927/28 se otvori na naši šoli še 2. tečaj, za katerega so se zglasili vsi fantje iz 1. tečaja.

Šolski odbor kmetijsko-nadaljevalne šole v Celju je sledeči: predsednik g. Jože Pišek, podpredsednik g. Ivan Glinšek, tajnik g. Ivo Petrák, blagajnik g. Martin Božič ter odborniki: gg. Jurij Strenčan, Anton Mulej, Anton Fazarinc, Franc Šlander. Vladni zastopnik je g. srežki kmetijski referent Fr. Goričan. Vodja kmetijsko-nadaljevalne šole je g. šolski upravitelj Fran Voglár. Zastopnik kraj. šol. sveta je g. Vinko Kukovec.

V teku tečaja so predavali po enkrat srež. kmet. referent g. Goričan o kmetijskem gospodarstvu iz življenjske izkušnje in o kalkulaciji, praktično obrezovanje mladega sadnega drevja na stalnem mestu; združni revizor g. Smodiš o združenstvu in g. Josip Kosi o čebelarstvu. Koncem marca smo priredili izlet na Falo, v Ruše in Maribor. Na srednji kmetijski šoli v Mariboru, kjer smo pronočevali, so nas sprejeli zelo prijazno in gostoljubno. Tukaj smo si ogledali vzorne vinograde, sadovnjake, vrt s toplimi grezdami, razne stiskačnice, sadno klet, vinsko klet, priprave za kuhanje marmelade in mezge, razne sušilnice za sadje, notranjo ureditev učilnic, bogate in zanimive učne pripomočke, razne modele itd. Fantje so se mogli prepričati, da se mora silno mnogo učiti, kdor hoče postati vzoren kmetovalec.

Za primerno izobrazbo naših bodočih gospodinj skrbijo večtedenski gospodinjski tečaji. Že narodni pregovor odkazuje gospodinji najvažnejše mesto v hiši. Središče sreče in zadovoljnosti v rodbini je vzorna gospodinja. Ako želimo našemu narodu zdravja, sreče in zadovoljnosti, skrbimo, da se bodoče gospodinj, naša dekleta, kolikor mogoče temeljito stanovsko izobrazijo.

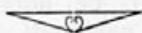
V gospodinjskih tečajih se učé dekleta kuhanja, serviranja, pranja, likanja in oskrbovanja perila; splošnega gospodinjstva (knjigovodstvo — mlekarstvo — perutninarstvo itd.); higijene

(nauk o snagi in zdravstvu), negovanje dojenčkov, o prvi pomoči pri nezgodah, nalezljivih boleznih, tuberkulozi, alkoholizmu i. dr. O higijeni in o negovanju dojenčkov predava zdravnik.

Dragi starši! — Iz tega spisa morete posneti, da hočemo mladini le dobro; želimo, da bodi mladina stanovsko in časovno primerno izobrazena! Bodite naklonjeni našemu prizadevanju! V vaših rokah je dobrobit mladine, ki je bodočnost našega naroda.

Trdno smo uverjeni, da nas tudi naš vrli občinski zastop ne zapusti ter prevzame vse potrebne stroške.

Dali boste sebi za svoje.

Janko Kramer:

Dom in šola.

«Družina in šola sestrici sta dve,
nobena brez druge hoditi ne sme.»

Spominska knjižica ob otvoritvi toliko potrebne in toliko zaželenje osnovne šole za dečke v okolici celjski naj odgovori tudi nekaterim vprašanjem vzgoje.

Pogled na mladino v povojni dobi ni razveseljav. Še so odprte rane, ki so jih zasekala vojna leta našemu naraščaju.

Skrb vzgoje bodi, da postane gojenec kdaj koristen član človeške družbe.

Vsi, ki se ukvarjamo z mladino, se oprimimo vzgojnega načela: Ne poučuj samo, temveč tudi vzgajaj, predvsem vzgajaj!

Ako se danes vsi, ki imamo brigo za mladino, oprimemo tega načela, sem prepričan, da bodo v kratkem izginile tožbe o podivjanosti onih, ki so up in naša nada.

Izredno veliko je činiteljev, ki vplivajo na vzgojo mladega človeka, vendar hočem govoriti le o dveh najvažnejših: o domu in šoli.

1. Domača vzgoja.

Domača hiša, družina in okolica otroka so brez dvoma najvplivnejši vzgojni faktorji. Bridka resnica je, da se na svetu nobena stvar tako ne podcenjuje, kakor dobra domača vzgoja. Vsakdo misli, da je vzgoja sama ob sebi umevna, da se za poklic vzgajanja ni treba ničesar učiti, da je vsak oče že od rojstva sposoben vzgajati svoje otroke, da pride ta sposobnost Bog ve od kod.

Prvi vtisi, ki jih prejme otrok doma, so najraznovrstnejši in najtrajnejši. Znano je namreč, da se otrok v svojih prvih letih več nauči ko v mnogih letih šolske dobe. Zato najboljši zavod ne more nadomestiti doma. «Gorje, kdor nima doma», lahko kli-

čemo, polni usmiljenja, onim sirotam, ki so v zgodnji mladosti izgubile starše.

Starši, ki dobro vzgojijo svoje otroke, jim preskrbe najlepšo dediščino, nasprotno je slabo vzgojeno dete bič, ki neusmiljeno bije po starših.

Domača vzgoja le tam lepo napreduje, kjer živita oče in mati v lepi slogi in v vzgoji drug drugemu pomagata. Premnogokrat se žal zgodi, da, kar oče prepoveduje, mati dovoljuje. Nesloga je pri vzgoji pogubna.

Oče naj resno nastopa in vodi družino. Njegova zapoved naj se izpolni brez ugovora, njegova volja naj je neupogljiva. Resen, včasih pa tudi strog bodi oče, da vlada v hiši mir.

Očetje! Bodite strogi, če hočete resnično osrečiti svoje otroke. Pa tudi milo morate nastopati, vzpodbujati, svariti, kaznovati. In mati! Mati ima v vzgoji še veliko večjo in važnejšo nalogo nego oče. Mati, ki ima od rojstva otroka vedno pri sebi, najbolj razume otroške potrebe, edina ga more razumeti v vseh njegovih posebnostih.

Glavno pri vzgoji je ljubezen, kajti le ljubezen more vzgajati, in ta je prirojena predvsem materi. Mati zatre že v kali zlo, dobre lastnosti otroka pa neguje in njih rast pospešuje.

Neizrečeno mnogo koristi ona mati svojim otrokom, ki z umno vzgojo skrbi za telesno utrjevanje svojih otrok, neizrečeno mnogo pa jim škoduje mati, ki jim v slepi materinski ljubezni ustreže v vsem, kar si namislijo, dasiravno dobro ve, da jim more to pozneje škodovati.

In materin obraz! Kdo bi ga mogel pozabiti! Pred kratkim je dobil prvo darilo tisti, ki je rekel, da je najlepše na svetu materino oko. To je, ki tako milo gleda otroka, to ga spremlja na vseh potih življenja.

In pa njen glas! Mati poje otroku najlepše. Kdo bi mogel pozabiti njeno pesem, ki jo poje!

O sveta materina ljubezen, kaj vse moreš učiniti! Vzgajaš otroka, mu cepiš lastnosti, ki jih moraš v otroku najbolj gojiti. In te lastnosti so: pobožnost, lepo vedenje in čistost srca.

Vse te lastnosti gojiti bo lahko delo, če se mati sama v teh lastnostih odlikuje. Njen lastni vzgled bo tu najmerodajnejši.

Matere, zavedajte se svoje svete dolžnosti do otrok in svoje velike moči, ki jo imate do njih! Ne zamudite niti trenutka več, da ne bi gojile lepih čednosti v njih srcih.

V otroku je treba zgodaj vzbuditi versko čuvstvo. Navadno je mati, ki prevzame to nalogo, ko začne njen otrok povpraševati, odkod so cvetice na travniku, kdo je postavil gore, kdo je prižgal solnce in svetle zvezde na nebu. Povedi, mila mati, svoje dete pod zvezduato nebo, povej mu, da je vse to Bog naredil, da je tudi njega ustvaril, da je Bog neskončno dober, ker za vse skrbi, da je jako pravičen, ker vse poplača, kar je dobrega, a tudi kaznuje, kar je slabega. Otroku zatrjuj, naj bo priden, ako hoče, da ga bo Bog rad imel in vzel nekoč k sebi v nebesa!

Neguj, draga mati, v srcu svojega otroka pravi verski čut, bodi pa tudi sama živ vzgled, ki naj ga otrok posnema!

Blagodejni vpliv domače vzgoje se kaže tudi v tem, da otroci radi ubogajo starše, ker vedo, da so od njih odvisni. Tudi so prepričani, da jim starši hočejo le dobro. Čut hvaležnosti jim pravi, da bi bilo grdo, ako bi žalili svoje starše. Ako so razmere v domači hiši take, kakršne morajo biti, si ne moremo misliti boljše vzgojne podlage, posebno v prvih letih otrokovega življenja.

Pokorščina je prva in najimenitnejša podlaga vse vzgoje; kjer vlada pokornost otrok do staršev, tam cveto najlepše čednosti, kjer pa te ni, je gorje doma. Pokorščino moramo vzgajati že v prvi mladosti otroka. Čim mlajši je otrok, tem lažje ga bomo navadili in naučili pokorščine.

Starši imamo to napako, da radi damo in dovoljujemo svojim malim ljubčkom vse, kar hočejo imeti. Naj bo še tako dragocena reč, otrok dobi vse v roko. »Daj mu, daj, da bo tih,« reče mati, čeprav dobro ve, da bo stvar pokvaril. Drugič reče mati: »Radi ljubega mira mu daj!« Dete vse doseže z jokom in krikom, pri tem se pa čim dalje bolj razvija njegova trma. Primer! Mati je imela sinka, kateremu je vse dovolila. Nekega dne je sinček zahteval veliko podobo raz steno. Mati se sprva brani dati podobo, a ker začne njen ljubček kričati in jokati, mu jo da, da ga pomiri. Kmalu je bila podoba na tleh, šipa se je ubila, podoba pretrgala in zamazala. Drugi dan je otrok zahteval stensko uro raz steno. Zopet se je mati branila dati uro, a otrok začne vpiti na vse grlo, in mati mu »zavoljo ljubega miru« da uro. V hiši je šival čevljar, ki je videl to početje matere, in ji rekel: »Mati, podobo in uro ste lahko dali svojemu otroku, a kaj boste počeli, če bo jutri zahteval solnce, pa mu ga ne boste mogli dati.«

Že z majhnim otrokom morajo starši ravnati tako, da spozna, da ni on gospodar, ampak starši in da se jim mora pokoriti. Omenjena mati je vzgojila pri svojem otroku nepokorščino in tu je vzrok, ki uniči vso vzgojo. Na pokorščini sloni ves svet, zato je velike važnosti, da zna otrok slušati. Neposlušen otrok postaja trmast in prepirljiv. Če si pridobi te lastnosti v mladosti, jih navadno obdrži vse življenje.

Končno pa, draga mati, pazi, da ostane tvoj otrok nedolžen in sramežljiv! Čistost srca naj kaže v govoru in v vedenju.

Matere in očetje, zavedajte se svoje svete dolžnosti do otrok in svoje velike moči, ki jo imate do njih! Ne zamudite niti trenutka več, da ne bi jim vsajali lepih čednosti v srca in ne pleti plevela iz njih!

2. Šolska vzgoja.

Razun domače hiše je šola najznamenitejši vzgojni zavod, dasi zaostaja za domačo hišo. Neposredni vpliv šole na gojenca traja od 6. do 14. leta starosti, in to le po par ur dnevno.

Naloga osnovne šole je pa ogromna. Poleg neobhodno potrebnih vednosti in ročnosti za življenje mora osnovna šola tudi vzgajati. Šola ni samo učilnica, ampak tudi vzgojevalnica. Tej nalogi pa ne more biti kos, ako ne sodeluje s šolo učenčev dom. Ako domača hiša podira, kar je zgradila šola, in obratno, tedaj bo vzgoja pomanjkljiva. Složno sodelovanje šole in doma je tedaj neobhodno potrebno. Doseči ga je pa na sledeči način:

Učitelj naj večkrat naznani staršem, kako napredujejo njih otroci. To stori lahko ustno ali pa pismeno. Dobri starši, katerim je mar blaginja njihovih otrok, gredo sami večkrat vpraševat učitelja, kako napredujejo njihovi otroci. Kakor domača vzgoja le tam lepo napreduje, kjer živita oče in mati v lepi slogi in sporazumljenju, tako se morejo doseči povoljni uspehi le tam, kjer vlada med domom in šolo sloga in edinost.

Starši naj podpirajo učitelja pri njegovem delovanju. Na- pačno je mnenje nekaterih staršev, da je za vse vzgojevanje odgovorna le šola. Da bo delovanje učiteljevo v šoli uspešnejše, je treba, da starši preskrbe svojim otrokom potrebnih knjig in drugih potrebnih učnih sredstev. Nadzorujejo naj jih doma, da se bodo učili in izvrševali naloge, katere dobe v šoli. Pazijo naj, da bodo otroci redno obiskovali šolo.

Starši naj imajo zaupanje do učitelja. Odobrujejo naj njegovo postopanje tudi takrat, kadar je ta primoran, da kaznuje njih otroke. Ne cenite preveč, starši, svojih otrok in ne naglašajte vedno njih nadarjenosti! Ako jim učitelj ne da najboljših redov, ne mislite, da se jim godi krivica. Starši takega naziranja škodujejo svojim otrokom več ko mislijo.

Razen doma ima tudi šola nalogo, da pazi, da ima mladina potrebno razvedrilo. Nihče ne bo zatrljeval, naj se zadovoljuje samo z notranjim veseljem. Mladina naj goji tudi igre. Toda tudi pri igri se mora lepo vesti, se ne sme pretepati in delati drugim ljudem škode ter jim biti nadležna. Dobro je, ako se ji odkaže za igre poseben prostor in se tam nadzoruje. Marsikdo je že sklepal opazovaje vedenje otrok pri igri na šolsko disciplino.

Šola in dom morata opazovati, v kateri smeri se vrši otrokov duševni razvoj, kje kaže otrok izrazito nadarjenost, kam ga torej tako rekoč sili njegovo srce. In to bodi potem odločilno! Pri nas v tem oziru veliko grešimo. Pri nas odločuje pri izbiranju poklica našim otrokom socialno stališče staršev; če je oče uradnik, mora biti tudi sin, če je oče delavec, mora biti tudi sin. Otrokova volja in njegova nadarjenost ne prihajata v poštev. Odločuje navadno tudi slučajna olajšava študij. Ker je šola ravno v kraju, kjer bivajo starši, mora otrok vanjo, četudi po svojem bistvu ne prija otroku. Starši in šola, vsi premalo uvažujemo individualnost otrokovo in se premalo poglobljamo v vzgojo naše mladine. V novejšem času so že moderne države uvidele to napako. Posebne komisije, v katerih so učitelji, zdravniki, profesorji in drugi, preizkušajo zmožnost otrokovo na razne načine. Na podlagi preizkušenj nasvetujejo potem staršem,

za kateri stan je ta ali oni sposoben. Rezultat preizkušenj po komisijah je bil dovoljen.

Ako se bodeta dom in šola na tak in enak način trudila doseči vzgojni smoter, naše delo in naš trud ne bosta zastonj. V pozni starosti se bomo veselili uspehov svojega prizadevanja. Otroci pa nam bodo morebiti zaklicali: Česar ste nas učili v zgodnji naši mladosti, hvaležnost ne bo zabila v pozni naši starosti.

Vzgojitelji, ne pričakujte plačila v blestečih in zvonečih zlatnikih, zadovoljiti se boste morali z zavestjo, da ste svoje moči posvetili v blagor mladine!

Največji Plačnik pa vas bo enkrat posebno poplačal.

Franjo Roš:

Zahvala.

In vzrasel je naš novi dom ponosni
in smelo razgleduje se čez polja
tja v kmečke hiše in v fabrike naše,
ej, tam je danes sama zlata volja!

Zahvaljeni vi vsi, ki vam ljubezen
ni žrtev štela, ko je dom gradila
nam, deci vaši! Saj le sreča naša
vam plemenito misel je vodila.

Koliko zraka tu, koliko solnca!
Kako moči nam mlade rasle bodo
in silne bodo, kadar domovini
kovele bodo novih dni usodo.

Vam hvala vsem in to zagotovilo:
Naj k vašim vzorom naša pot nas vodi,
da vse ljubezni vaše bomo vredni
in naša sreča vaša sreča bodi!

Franjo Roš:

Pri Andrejčevih.

Igra v treh slikah.

OSEBE:

Andrejec,	
Mica,	
Drežče, 13 let,	} njiju otroci
Ivan, 11 let,	
Tonče, 10 let,	
Anka, 8 let,	
Učitelj Dobnik,	
Vrbač, piskrovec,	
Albin, 12 let.	
Še več dečkov.	

Hiša na griču. Levo od hiše pod lipo dve klopi z mizo. Pred hišo steza.

Prva slika.

(Jutro.)

Vrbač (s pohabljenjo nogo, prileze iz hiše, iz katere se čujejo tuintam glasovi otrok. Sede). So dobri ljudje tile Andrejčevi. Sem se v senu naspal. In takale prežganka ogreje in okreptča. In žganci zabeljeni, ej! To je kakor olje leščerbi, da ne ugasne. Taka leščerba sem jaz. Stara, izrabljena že. Svetlobe ne daje več dosti od sebe. Vsak dan manj . . .

Mica (stopi iz hiše).

Vrbač (se ozre). Vidiš, Mica, takole jutro zdaj, ko je že september, je kakor zdravilo za moja težka leta. Takole zdravilo diha človek v stara pljuča, pa mu je lahko kakor pred štiridesetimi leti.

Mica. Ko si čez morje šel za kruhom.

Vrbač. Pa sem zdravje tam pustil in se vrnil Vrbač — berač. Pa sem videl: Dobrote tam v Ameriki ni. Če ne moreš po cesti z drugimi, pogineš v jarku. Tu doma je še dobrot, pri vas vsaj. Tale Andrejčeva hiša, to je zlata hiša.

Mica. Drug drugemu pomagamo.

Vrbač. Jaz dosti ne morem. Lonce povežujem, za drugo nisem.

Mica. Če bi ne mogli, saj bi nikomur ne pomagali. Če komu kaj pomagamo, dajemo od tistega, kar nam Bog da. Od svojega nič.

Vrbač. Zato vam pa gre vse po sreči, vidiš, Mica. On se je iz vojske vrnil, štiri leta so ga krogle lovile, pa ga niso dobile. Otroke sta vzredila, dobre in zdrave. Sreča je pri živini, na zemlji pridelek. Vidiš . . .

Mica. Nič se ne pritožujem, čeprav je dela povsod in zmirom.

Vrbač. Pa takile trije fantiči in deklič, ej, to je rod Andrejčev!

Mica. Preskrbeti jih bo težko.

Vrbač. Ne težko! Otroci od take hiše! Andrejčev grunt raste, se razraste . . .

Mica. Od Miklavca kupuje gozd. Kar ga je na ravnem, poseka, proda les, naredi njive.

Vrbač. Vidiš!

Andrejec (se vrača od košnje z leve).

Vrbač. Ste kmalu dokosili.

Andrejec. Pokosili smo. Vročina je.

Mica. Čas je, da otroci gredo. (Odide v hišo.)

Andrejec (prisede, si briše čelo). Poletje je še, komaj se je pričel september. Otrokom je treba v šolo. Danes začno.

Vrbač. Saj res, glej no! Šola, šola!

Andrejec. Vsi štirje. Trinajst, enajst, deset, osem let. Drejče, ta ostane že kmalu doma.

Vrbač. To ti bo hrust, tale Drejče. Pa za delo! Ta bo gospodar kakor ti, Andrejec!

Andrejec. Če bo hotel. Ivan pa bi samo v knjige tiščal.

Vrbač. Vidiš! Pa ga daš še naprej v šole, da bo gospod in bo bel kruh jedel. Kaj bi se vsi z zemljo otepali! Saj tudi zmoreš.

Andrejec (skomizgne z rameni). Kakor bo kazalo.

Vrbač. Šola pa je le vsem potrebna. Svet ti je odprt, če kaj znaš. Tudi doma nekaj veljaš. Ne more te ukaniti vsak potepuh, ki jih je danes toliko. Tudi meni bi bilo danes bolje, ne bi bil berač, da me ni podsulo v rudniku. Tako pa, ... saj poznaš mojo zgodbo.

Andrejec. Pa tale nova šola. To ti je palača.

Vrbač. Je, je. V Ameriki, tam so take in še večje so. Lepše pa niso. Kdo bi si bil mislil. Taka šola.

Andrejec. Za drag denar. No, pa za otroke je prav, če gre tudi denar. Za otroke.

Vrbač. Za otroke pa že. To je pa res.

Otroci (prihajajo iz hiše: Drejče, Ivan, Tonče, Anka. Vsi so bosí, s knjigami, deklica z ruto in cekarčkom. Za njimi mati.)

Drejče. Zdaj pa gremo po učenost!

Ivan. Po modrost.

Tonče. Anka jo bo kar v cekarju prinesla.

Anka. Poln cekar. (Vsi se smejijo.)

Vrbač. Zdaj v počitnicah ste dosti pozabili.

Drejče. Jaz že ne.

Vrbač. No, Ivan, hitro: 8×16 !

Ivan. 128!

Vrbač. Viž ga, še jaz ne bi tako hitro povedal.

Tonče. Še mene.

Anka. Pa mene.

Vrbač. Saj vem, da ste sami učenjaki. Kaj bi vas skušal. Ampak Ivan, ta bo minister.

Drejče. Se bo samo z avtom vozil.

Ivan. Denar bom metal po cestah.

Tonče. Jaz bom klobuk nastavil.

Anka. Jaz pa cekar. (Vsi se smejijo.)

Drejče. V novo šolo pojdemo danes.

Ivan. Nič več v tisto staro, nizko, temno.

Tonče. Tukaj bo zdaj drugače.

Anka. Tako bo lepo kakor v malih nebesih.

Mica. Da bi dobro začeli in dobro dokončali. (Pokriža otroke.)

Andrejec. Zdaj pa le pojdite.

Otroci. Pojdimo! Zdravo! Zbogom! (Odhajajo.)

Vrbač. Vidita, tole je sreča, takile otroci. Malo takih hiš. Podrugod je dosti hiš, ki je v njih jeza, prepir, sovraštvo, lenoba. Kako naj bodo tam otroci kaj vredni! Še rastlina v slabi zemlji ne more rasti, kakor je prav. Pa bi otroci, ki so še bolj rahli od rastlin?

Mica (Andrejcu). Jedel boš. (Odhaja v hišo.)

Andrejec (vstaja). Pa. (V hišo.)

Vrbač. Jaz pa povežem tiste lonce. To mi še pojde izpod rok. (Vstaja.)
— (Iz dalje se čujejo trije Drejčevi vriski. Vrbač obstane, zre v daljo. Nato stopi zamišljen okoli hiše.) (Zavesa pade.)

Druga slika.

(Po poldnevu.)

(Anka na klopi pri mizi čita iz Tretje čitanke. Iz ozadja prihaja Vrbač.)

Vrbač. Lej jo, Anko, kako že tak čmrljček tišči v knjigo. Pa si že doma?

Anka. Smo danes kmalu končali.

Vrbač. Pa fantje?

Anka. Do dvanajstih so imeli.

Vrbač. Kaj pa ta knjiga?

Anka (tjo kaže). Čitanke.

Vrbač. Šolska knjiga. No, beri mi kakšno lepo pesem, da vidim, kako znaš.

Anka (poišče pesem »Naša vas«). Ali to?

Vrbač. Le daj!

Anka (čita).

Naša vas.

Stoje na holmu hiše tri,
pod holmom potok čist šumi
in ribice tam plavajo,
po vodi se zigravajo.
Orehov, jablan, hrusek, sliv
ob kočah je do samih njiv,
precvitajo, diše pomlad,
v jesén rode okrogel sad.
A v senci drevja sadnega,
pod brambo krova hladnega
v vročini skače kup otrok,
ki golih glav so, bosih nog.
Nad njimi ptičice pojo
in gnezda si skrivaj pletó;
pomladi tam se vesele,
drugam jeseni odlete.
Za kočó vsako je uljnjak,
šumi od zlate zore v mrak;
čebele pridno letajo,
medu ljudem obetajo.
Razgled je s holma lep tako,
da vabi srce in oko:
tam gore so, a tod polje
in travniki nam zelene.
Po gorah cerkve naokrog
moleče k nebu v sinji lok,
a vsaka ima zvon glasan,
ki poje, ko se bliža dan.
Minulo je že nekaj let,
kar šel sem s holma v beli svet,
a vtisnil se mi je v spomin
do črne jame globočin.

Vrbač. Viž no, bere kakor bi žuborel potoček. Lepa pesem to in resnična. Kdo si jo je le izmislil?

Anka. Pesnik Fran Levstik.

Vrbač. Dobro jo je naredil. Res je tako lepa naša vas. Pa še enkrat mi beri tisto na koncu.

Anka (ponovi).

Minulo je že nekaj let,
Kar šel sem s holma v beli svet,
a vtisnil se mi je v spomin
do črne jame globočin.

Vrbač (zamišljen). Tudi meni so se domači kraji vtisnili v spomin
do črne jame globočin. Vrnil sem se, rad bi tukaj umrl. Lepa je ta zemlja
in Bog jo je dal nam, ker nas je rad imel.

Anka. Drugod ni tako lepo?

Vrbač. Tudi drugod je, a za tistega, ki mu je tukaj zibelka tekla, je
tukaj najlepše. Velik je svet, poln ropota in šuma, tukaj pa je mir in sreča.
Še zame.

Dečki (prihajajo iz šole s knjigami). Dober dan! Zdravo! (V hišo.)

Vrbač (kima v pozdrav).

Andrejec (prihaja iz ozadja). Lepo se suši otava.

Vrbač. Tako solnce, da je kaj. In dobra otava. Živina bo preskrbljena.

Andrejec. Za vse bo dobro leto.

Vrbač. In za vse ljudi. Še zame, ki nimam še grude ne, še kamna
svojega ne.

Dečki (prihajajo iz hiše k mizi).

Andrejec. No, kako je bilo?

Vrbač. V novi šoli.

Drežče. Veseli smo bili vsi. To je tako lepa šola, velika, svetla, go-
sposka. Naš gospod učitelj nam je pravil, kako lahko in veselo bo zdaj
učenje. Kakor da bi se igrali, se naučimo vsega.

Ivan. Kamor solnce ne pride, tja pride bolezen. Tukaj pa bo solnce
toliko, šč preveč.

Tonče. Vse je novo zdaj. Tako lepe so klopi, da si nismo upali vanje,
da jih ne zamažemo.

Drežče. Jaz sem se smejal Dolinarjevemu Francku. Vprašal je gospoda
učiteja, če bomo smeli zdaj še s črnilom pisati, ko je v razredu vse novo
in čisto.

Ivan. Bal se je, da bi kaj zamazal!

Tonče. Pri nas pa se je jokaj Jezernikov iz Košnice; še nikoli ni bil
v tako veliki hiši in se je bal. (Andrejec in Vrbač se smehljata.)

Andrejec. Jaz sem hodil v staro šolo. Takrat je bil slovenski jezik
še zaničevan.

Vrbač. Drugi časi so danes. Svet se je postavil na glavo. Pa ne na
glavo. Prej je stal na glavi. Zdaj stoji na nogah, kakor je prav. Kaj bi
drugim tlačnili, ko smo lahko sami sebi gospodarji.

Andrejec. Da bi si bili dobri gospodarji! (Odhaja v ozadje.)

Anka (poskoči v hišo).

Vrbač. Tako je prav, otroci.

Drežče. Kako pa?

Vrbač. No, tako. Ko sem bil jaz mlad, ves svet je bil moj.

Ivan. Še Amerika.

Vrbač. Še tista!

Tonče. Pa kako je tam v tisti Ameriki?

Vrbač. Sem vam že pravil. Lepo je tam, komur je. Kdor dela in
vleče in ima zraven še veliko srečo, lahko obogati. Je pač loterija ta svet.
Tudi jaz sem zadel svoj dobiček, ko me je v rudniku podsulo. Dobitek
za vse življenje...

Anka (iz hiše z zastavico v roki). Zastavico dajmo na lipo!

Drežče. Saj je res danes slaven dan.

Ivan. Da se nismo že preje spomnili! Spodobi se.

Tonče. Modro, belo, rdeče. To so najlepše barve.

Anka. Jaz sem se sama spomnila.

Drežče (šaljivo). Tudi slepa kura včasih zrno najde. (Otroci se smejijo.)
(Ivan je dvignil Tončeta, ki pritrdi zastavico na drevo.)

Anka (užaljeno). Nisem jaz slepa kura.

Drejče (jo poboža). To je bila samo sala.

Albin (slaboten, s kanglico za mleko od desne, plaho). Dober dan!

Otroci. Bog daj!

Ivan. Saj so mati v hiši.

Albin (v hišo).

Vrbač. Čigav je ta fant?

Tonče. To je Rupnikov Albin iz Gaberij. Po mleko hodi k nam.

Drejče. Tam so veliki siromaki. Njegov oče je lani umrl za jetiko. Bil je delavec v fabriki. Zdaj je mati sama in ima šest otrok.

Ivan. Jaz sem že bil pri njih. V kleti stanujejo, vsi v enem prostoru. Tudi kuhajo tam. In mokro je v kleti. Tudi Albin je že bolan, zmirom kašlja.

Tonče. Pri nas dobi Albin vsak dan liter mleka. Zastonj ga dajemo, ker so siromaki.

Vrbač. Da, da. Mnogo je ljudi na svetu, ki so po nedolžnem obsojeni v trpljenje. Na svetu je premalo usmiljenja, premalo pravice. To ni prav.

Albin (iz hiše, na pragu s kanglico in hlebom kruha). Hvala lepa! Bog povrni!

Mica (za njim, stoji na pragu). Pa še zvečer pridi po mleko. Danes lahko.

Albin (prikima).

Drejče. Le pridi, se bomo kaj igrali.

Ivan. Pa se brata naj prideta.

Tonče. Peli bomo tudi.

Albin. Pa bomo prišli.

Drejče. Čakaj, Albin! (Skoči k hiši, kjer so na tleh jabolka). Na, tu vzemi jabolka.

Albin (se smehlja). Bog povrni! (Si tlači jabolka v žepe) Zbogom! (Odhaja desno)

Otroci. Le pridite! Zdravo, Albin!

Vrbač. Prav je tako.

Mica (s praga). Kosilo je na mizi.

Vrbač. Prav je tako.

(Otroci poskočijo v hišo. Vrbač krevsa za njimi.) (*Zavesa pada.*)

Tretja slika.

(*Pred mrakom.*)

(*Drejče, Ivan, Tonče prihajajo z leve z grabljami in vilami. Odlagajo za hišo in se vračajo k mizi. Za njimi istotako Vrbač.*)

Vrbač (sede). Še za tako delo nisem bogve kaj. Otroci me že denejo v koš.

Drejče. Saj ste pridno obračali in zlagali.

Vrbač. Pa bi me od tega še ne smele boleti vse kosti.

Ivan. Saj bi vam ne bilo treba delati.

Vrbač. Kako pa naj samo gledam, ko se vse roke gibljejo. Še kosa kruha si ne bi prislužil.

Tonče. Saj ste lonce povezali.

Vrbač. Dobro povezal! Za to pa sem še, o še! Saj se ne bi ukvarjal z lonci, ko bi bil še enkrat zdrav in mlad.

Drejče. To pa ni mogoče.

Vrbač. Seveda ni.

Ivan. Če bi človek zmirom mlad ostal, ali bi nikoli ne umrl?

Vrbač. Saj ste slišali: Kar se rodi, smrti zori.

Tonče. Križnikov Nande je tudi umrl lani za grižo.

Vrbač. Poslušajte... V tisti deveti deželi, ki pride za osmo, je živel kralj...

(*Otroci se pomaknejo bliže z veliko pozornostjo.*)

Drejče (hiti k hiši). Vrbač nam pove pravljico. Anka! (*Vrbaču.*) Tudi Anka naj sliši.

Vrbač. Tudi naj sliši.

Anka (priskoči iz niše). Pravljico?

Vrbač. Pravljico... Tisti kralj v deveti deželi je bil star že osemdeset let. Zelo star. Bil je strog in pravičen. Morile so ga hude skrbi. Kradli so ministri, kradli so uradniki. Pa slabe letine, hude bolezni, kuga ali kaj, vojska, no, pač vse, kar je slabega.

Ivan. Jaz pa sem mislil, da se v deveti deželi samo med cedi, pa je tam slabše kakor pri nas. Jaz že ne bi hotel tja.

Vrbač. Glej ga, kako je pa pameten. Seveda! Pa saj pripovedujem le pravljico, ki ni treba, da bi bila kdaj se zares dogodila. Tudi v deveti deželi ne. — No, pa recimo, da se je dogodilo vse to kje drugje.

Tonče. V Ameriki!

Vrbač. Pa v Ameriki. Meni vseeno.

Drežče. Povejte!

Ivan, Tonče. Povejte! Povejte!

Vrbač. Kralj je bil sam in star. Sinove mu je vzela vojska. Bal se je kaj se zgodi z državo po njegovi smrti. In mu je bilo zelo žal, da ni več mladenič in bi se živel šestdeset let. In ko je nekoč zopet tako žaloval za izgubljeno mladostjo, mu je na kmo potrkala zlata ptička in je izpregovorila: «Če hočeš, da bo izpolnjena tvoja želja in se pomladiš, poslušaj me. Pojdi, kamor ti bom s kljunčkom pot kazala in prideš do puščavnika, ki ti pove pot do studenca z živo vodo. Izpij požirek, pa samo en požirek in polovica let ti bo odvzetih.» In je kralj odpotoval preoblečen v kmeta. Hodil je dva meseca in tretjega pol. Sredi črnih gozdov je našel v borni kolibici puščavnika, devetsto let starega, ki že izza časov Celjskih grofov ni bil videl človeka. Kralja je pogostil s koblicami in sladkimi koreninami in mu je dal palico, ki je potovala sama. Kralj jo je samo držal za ročaj in hodil z njo. Kadar je bil truden, jo je položil na tla in tudi ona je počivala. Tako sta potovala že tri mesece in četrtega pol. Nenadoma je palica obstala. Kralj se je razgledal in glej! V skalovju je izvirala tanek curek čiste vode. Natočil si je v klobuk in je pogoltnil enkrat in še enkrat.

Drežče. Čemu pa dvakrat?

Ivan. Samo enkrat mu je dovolila zlata ptička.

Vrbač. Mislil je pač, da bosta dva požirka več zalegla. In ko je pogoltnil drugi, ni več vedel, kaj se z njim godi. Zgrudil se je.

Tonče. Kaj je bila voda zastupljena?

Vrbač. Kaj še! — Drugi dan je prišla v gozd ženica nabirat gobe. In je slišala jok, kakor joče rovrojenček. Šla je za jokom in je našla otročička v mahovju.

Drežče. To je bil kralj! Preveč je izpil vode in se je pomladil kar v otročiča!

Ivan, Tonče, Anka (presenečeno). A!

Vrbač. Da. Preveč žive vode je izpil in je bil zdaj otročiček — nebogljeneček. Tista ženica pa je imela dobro srce in ga je vzela s seboj. Rastel je, in ko je bil fant, močan, zdrav fant, je pasel ovce in je bil srečen.

Drežče. Potem ni bil več kralj?

Vrbač. Saj ni vedel, kaj vse se je v preteklosti že godilo z njim. In ravno zato je bil zdaj srečen. Kraljestvo je dal za mladost in mu ni bilo treba biti žal. Toliko velja mladost, tudi vaša mladost. Moja pa je že davno za mano.

Ivan. Še vi bi poiskali tisti studenec z živo vodo.

Tonče. Pa bi še z rami lahko hodili v novo solo.

Otroci (se smejejo). Pa res!

Vrbač (zamišljen zemahe z roko).

Andrejec (prihaja z leve z grabljami, odlaga za hišo in pristopa). Če bo jutri solnce kakor danes, bo otava suha.

Vrbač. Bo.

Andrejec. Ostani še jutri!

Vrbač. Ne morem. Zjutraj pojdem takole ob petih.

Drežče. Kam se vam le nudi?

Vrbač. Tja pojdem čez Teharje in naprej. Če bi ra enem kraju roge

teden dni počivale, bi ohromele, se mi zdi. Kri bi zastala, zaspal bi za zmirom. Stara kri ni nič prida. . .

Mica (stopi iz hiše). Že jutri hočeš na pot?

Vrbač. Dokler mi še noge gredo. Potem pa nikamor več.

Mica. Še jutri ostani!

Vrbač (skomizne z rameni). Hm!

Andrejec. Si še premalo sveta truden?

Vrbač. Odpočijem si že še dosti.

Andrejec. To pa mi vsi.

Vrbač (gleda desno v daljavo. Polglasno). Kaj pa ta!

(Vsi se ozro.)

Ivan (plane kvišku). To je naš gospod učitelj!

(Ostali otroci kvišku.)

Andrejec. Saj.

Mica. Izprehaja se.

Tonče. To je gospod Dobnik.

Vrbač. No, čeden človek.

Anka. Ali je kaj hud?

Drežče. Le skrij se, je še čas.

(Vsi se smejijo. Anka se oprijemlje materinega krila. Kratek molk.)

Andrejec (korak naproti). Dober večer, gospod!

Učitelj. Bog daj srečo! (Je stopil bliže.) Tukaj je pri Andrejčevih.

Andrejec. Tukaj je.

Otroci, Vrbač, Mica. Dober večer, gospod!

Učitelj. Bog daj dober večer. Tako na lepem ste.

Vrbač. Samo mene ne poznate. Vrbač sem, gospod.

Učitelj. A, Vrbač! Vi ste bili v Ameriki.

Vrbač. Bil, bil. Pa me poznate? Lejte no.

Učitelj. Komaj od pomladi sem tukaj na tej šoli, pa sem vse slišal. koliko Amerike ste prehodili in kako.

Vrbač. Tako? Kdo bi si mislil!

Ivan. Da. Učili smo se o Ameriki in jaz sem pripovedal o vas in o morju, o rudnikih in o velikih mestih.

Vrbač. Pravil sem svoje zgodbe in si je zapomnil. Nima nerodne glave, fant! Dobro mu bo služila, če se ne spridi. Pa se ne bo! Je dober fant!

Učitelj (molče prikima). Vi vsi ste se pač nategovali ves dan pri delu.

Andrejec. Jaz sem svoje. Otavo imamo. Mi z rokami, vi z glavo.

Povsod je trud.

Učitelj. In vsakomur je počitek sladek. Ob lepem dnevu pod večer, ko je vročina že ponehala, je izprehod prav prijeten. Posebno na to vašo stran, ki je tako lepa in mirna.

Mica. To pa res.

Učitelj. No, Ivan, kako tebi?

Ivan. Hvala, dobro gospod!

Učitelj. Je povedal doma, kako smo danes začeli v novi šoli?

Mica. Vsi trije so pravili. Veseli so in zadovoljni.

Učitelj. Kakor otroci tudi učitelji. Lepo je zdaj.

Andrejec. Jaz sem hodil v ono staro šolo, ko slovenska beseda še ni bila imenitna. Še dobro vem, kako ozke in mračne so bile tiste izbe. Še učiteljeva beseda, domača beseda ni mogla biti tako živa in prosta. Kar je bilo zraka, še ta je bil težek in je dušil. Nas pa je bilo toliko stisnjenih tam.

Učitelj. Tako je bila nežna otroška mladost kakor obsojena v odurno ječo.

Vrbač. Kolikokrat sem že rekel, da še rastlina ne more prav rasti v slabi zemlji, pa kako bi otroci, ki so še bolj rahli od rastlin.

Učitelj. Resnica.

Andrejec. Mislim, da za srečo otrok nobena reč ni predraga. Najmanj pa šola.

Vrbač. Kakršni so otroci, tak bo tisti čas, ki bo, ko nas ne bo več. Za tisti čas je treba skrbeti zdaj.

Andrejec. Slab gospodar zapravi grunt, če je še tako velik.

Učitelj. Grunt nas vseh je naša domovina. Koliko dela je treba! Ali ga bodo mlade roke opravljale dobro? Zato je šole treba. Kaj pomagajo močne roke, če ne vedo, kako je treba voljno in po pameti ravnati.

Vrbač. Jaz sem videl svet. In ravno zato vem, koliko je vredna tale naša domača zemlja. Ni velika, ampak kdor ima zanjo veliko ljubezen, mu je večja od vsega sveta.

Učitelj. Vi ste pameten mož.

Vrbač. Videl sem in preizkusil.

(Se zamislijo, kratek molk.)

Učitelj. No, otroci, kaj ste utihnili? Kaj niste veseli danes?

Ivan. Danes je praznik za nas.

Učitelj. Da, praznik. Doseženo, izpolnjeno je, za kar so se naši najboljši možje borili pol stoletja. Ne zase: za srečo mladine, za bodočnost.

Drejče. Če je praznik danes, pa bi mi kaj zapeli.

Vrbač. Lepo pesem. Tisto: »Oj lepo je res na deželi.«

Ivan. Da, tisto! (Poskoči, zaploska, skoči v hišo po harmoniko.)

Tonče. Oj lepo je res na deželi! Res!

(Otroci se veselo smejijo. Od desne je prišlo medtem pet in lahko še več dečkov, med njimi Albin s kanglico.)

Došli dečki (vsevprek). Dober dan!

Učitelj. Zdravo, otroci!

Vrbač. Saj vas je cela kompanija.

Prvi deček. Bomo še mi zapeli.

Došli dečki. Peli bomo, peli.

Drejče. Oj lepo je res na deželi!

Ivan (priskoči iz hiše s harmoniko, ki jo izroči Vrbaču. Nato razvršča otroke z gestami pevovodje.) Pozor!

Drejče (sname z lipe zastavico in jo da Ivanu, da bi z njo dajal takt.)

Otroci (pojo, Vrbač s harmoniko rahlo spremlja).

Oj lepo je res na deželi,
kjer hiš'ca na samem stoji.
Okol' so pa travn'ki zeleni,
to mene najbolj veseli.
Vsak kmetič 'ma svoje veselje,
če vedno pošteno živi.
Čez dan si zažvižga, zapoje,
zvečer pa prav sladko zaspi.

(Pred koncem pesmi Vrbač ginjen prikimava in si obriše solzo. Ob koncu pesmi Drejče trikrat zavriska.)

(Zavesa naglo pade.)

Učiteljsko osebje okoliške deške osnovne šole v Celju v šolskih letih 1875/76 — 1926/27

Voditelji, oziroma šolski upravitelji:

1. Lopan Jakob, 1875 — 1896
2. Gradišnik Armin, 1897 — 1921
3. Voglar Franjo, 1922 — danes.

Prvi učiteljski zbor:

1. Lopan Jakob, nadučitelj	5. Lever Jožef, podučitelj
2. Kregar Boštjan, učitelj	4. Žickar Jožef, veroučitelj.

Na okoliški deški osnovni šoli so poučevali naslednji učitelji in učiteljice:

Lopan Jakob	Levstik Mihael	Šentjunc Ferdinand
Kregar Boštjan	Valenčič Jožef	Miklavc Pavla
Lever Jožef	Lovrec Franc	Polšak Olga
Kokot Mihael	Žagar Josip	Petrak Ivo
Koderman Marija	Stante Martin	Kovač-Ažman Antonija
Gračner Karol	Senica Robert	Sepe Milka
Waldhaus Franjo	Kislinger Juro	Pogačnik Janko
Lapajne Hermina	Delakorda Rudolf	Zdolšek Anton
Krajnc Fran	Žagar Franc	Kovač Viktor
Schmoranzner Jožef	Kramer Ivan	Rom Viktor
Tratar Jožef	Hribernik Franc	Radič Adolf
Munda Anton	Gobec Vekoslav	Radič Marinka
Gradišnik Armin	Gradišnik Stanko	Flego Anica
Voglar Fran	Gradišnik Minka	Vizjak Karol
Gregorin Mirka	Vošnjak Marica	Lah Blaž
Zupanek Beti	Presker Marica	Blaznik Ela.
Gosak Jožef		

Učiteljsko osebje koncem šolskega leta 1926/27:

1. Voglar Fran, stalni šolski upravitelj — je bil oproščen razrednega pouka.
2. Kramer Janko, stalni učitelj — je poučeval razven srbohrvaščine vse predmete v 6. razredu, po 25 ur tedensko.
3. Petrak Ivo, stalni učitelj — je poučeval razven srbohrvaščine vse predmete v 5. b razredu, po 25 ur tedensko.
4. Stante Martin, stalni učitelj — je poučeval razven srbohrvaščine vse predmete v 3. a razredu, po 25 ur tedensko.

5. Zemljč Branko, stalni učitelj — je poučeval vse predmete v 2. a razredu, po 21 ur tedensko.
6. Jerše Josip, stalni učitelj — je poučeval razven srbohrvaščine vse predmete v 5. a razredu, po 25 ur tedensko.
7. Kovač Viktor, stalni učitelj — je poučeval razven srbohrvaščine vse predmete v 4. a razredu, po 24 ur tedensko.
8. Gobec Vekoslav, stalni učitelj — je poučeval razven srbohrvaščine vse predmete v 7. razredu, po 25 ur tedensko.
9. Zdolšek Anton, stalni učitelj — je poučeval vse predmete v 1. a razredu, po 20 ur tedensko.
10. Kovač-Ažman Antonija, prideljena učiteljica — je poučevala razven srbohrvaščine vse predmete v 3. b razredu, po 23 ur tedensko.
11. Sadar-Vorbach Angela, prideljena učiteljica — je poučevala vse predmete v 2. b razredu, po 21 ur tedensko.
12. Lah Blaž, prideljeni učitelj — je poučeval razven srbohrvaščine vse predmete v 4. b razredu, po 24 ur tedensko.
13. Blaznik Ela, prideljena učiteljica — je poučevala vse predmete v 1. b razredu, po 20 ur tedensko.
14. Pogačnik Janko, stalni učitelj — za šol. leto 1926/27 prideljen meščanski šoli v Vojniku.
15. Flego Anica, prideljena učiteljica — je poučevala srbohrvaščino v vseh razredih od 3. razreda dalje, po 14 ur tedensko.
16. Poglajen Marija, stalna vrtarica — je poučevala v otroškem vrtu v Gaberjih vse predmete, po 26 ur tedensko.
17. P. Majcen Efrem, katehet — je poučeval verouk v vseh razredih, po 24 ur tedensko.

Katehetje, ki so katehizirali na okoliški deški šoli :

Žičkar Jože	p. Hrovat Bonav.	p. Mekinda Odilo
Fekonja Andrej	Atteneder Jožef	Pinter Jožef
Hribovšek Karl	Krančič Ivan	Lasbaher Anton
Majcen Ferdinand	Potovšek Joža	Jeraj Josip
Hudovernik Ljudevit	Janežič Rudolf	Fišer
Mikuš Valentin	Kosi Jakob	Krošl Josip
Irgl Franc	Pučnik Ant.	p. Joahim Ferk
Pečnik J.	p. Rantaša	p. Efraim Majcen
	p. Marolt Rud.	

Člani krajnih šolskih svetov.

Prvi krajni šolski svet:

1. Šah Karol, predsednik	5. Gorišek Gašper, član
2. Lipovšek Franc, preds. namestnik	6. Šorn Franc, član
3. Herzman Ljudevit, šol. ogleda	7. Žnidar Andrej, član
4. Žičkar Josip, veroučitelj	8. Lopan Jakob, nadučitelj,

Ko se je gradilo novo šolsko poslopje so bili v krajnem šolskem svetu:

1. Dr. Hrašovec J., odv., predsednik	6. Jelen Fran, posestnik
2. Jurak Peter, opat, podpredsednik	7. Kukovec Vinko, posestnik
3. Arnšek Franc, posestnik	8. Mihelčič Alojzij, posestnik
4. Baebler Baltazar, svetnik	9. Voglar Fran, šolski upravitelj.
5. Clinšek Ivan, župan in posestnik	

Imenik

prvih učencev okoliške deške osnovne šole v Celju
v šolskem letu 1875/76.

I. razred.

Razrednik : Lever Josip.

1. oddelek, dečki :

1. Cvikl Jakob, Lopate	22. Lednik Karl, Gaberje
2. Dolner Marko, Spodnja Hudinja	23. Mernik Ivan, Lopata
3. Eler Jožef, Trnovlje	24. Mernik Blaž, Lopata
4. Glinšek Bertold, Ostrožno	25. Malis Mihael, Lava
5. Golavšek Martin, Lokrovec	26. Petek Ivan, Lisce
6. Gorišek Bertold, Loznice	27. Pilihi Martin, Trnovlje
7. Hojnik Blaž, Lokrovec	28. Rebov Jožef, Trnovlje
8. Hojnik Stefan, Lokrovec	29. Schafarz Vincenc, Gaberje
9. Hriberšek Martin, Sp. Hudinja	30. Stor Matija, Tremarje
10. Horjak Jožef, Breg	31. Šribar Ivan, Dobrova
11. Jevšinek Martin, Zagrad	32. Vevc Danijel, Polule
12. Jošt Martin, Košnica	33. Višner Anton, Pečevnik
13. Kač Franc, Medlog	34. Weber Jožef, Trnovlje
14. Knez Franc, Ostrožno	35. Weber Franc, Spodnja Hudinja
15. Kodela Martin, Dobrova	36. Zupanc Franc, Polule
16. Korent Franc, Gaberje	37. Žnidar Franc, Košnica
17. Korent Jakob, Polule	38. Zohar Ivan, Zgornja Hudinja
18. Košenina Ivan, Lava	39. Mak Ignac, Zagrad
19. Krušič Ivan, Lokrovec	40. Stor Bertold, Pečevnik
20. Kugler Valentin, Tremarje	41. Velenšek Stefan, Dobrova
21. Kumer Franc, Pečevnik	

1. oddelek, deklice :

1. Berglez Eža, Zagrad	20. Mernik Ana, Lopata
2. Črepinšek Marija, Gaberje	21. Mravlak Ivana, Zagrad
3. Dobrotinšek Franciška, Zagrad	22. Mravlak Jožefa, Zagrad
4. Einsiedler Helena, Zagrad	23. Ocvirk Neža, Košnica
5. Gospodarič Jožefa, Breg	24. Ocvirk Marija, Zagrad
6. Govedič Marija, Gaberje	25. Ojsteršek Agata, Pečevnik
7. Grobelnik Roza, Lopata	26. Oset Helena, Spodnja Hudinja
8. Jevšinek Jožefa, Zagrad	27. Ostir Franciška, Breg
9. Igrišnik Alojzija, Miklavski hrib	28. Pilihi Marija, Trnovlje
10. Knez Elizabeta, Ostrožno	29. Pintar Ana, Dobrova
11. Knez Marija, Ostrožno	30. Potnik Uršula, Breg
12. Kodela Marija, Gaberje	31. Pristovšek Terezija, Zagrad
13. Korent Apolonija, Polule	32. Privšek Uršula, Lisce
14. Križan Marija, Galicija	33. Rataj Marija, Ostrožno
15. Kugler Marija, Tremarje	34. Ribežl Marija, Ostrožno
16. Lebič Elizabeta, Sp. Hudinja	35. Ribežl Marija, Lokrovec
17. Majhenič Apolonija, Zagrad	36. Ribežl Lucija, Ostrožno
18. Mastnak Antonija, Lava	37. Robida Marija, Zagrad
19. Mernik Franciška, Lopata	38. Sattler Helena, Zagrad

39. Schmidt Amalija, Medloga
40. Turnšek Terezija, Lopata
41. Widmaier Marija, Ostrožno
42. Zaveršak Marija, Košnica
43. Zupanc Uršula, Polule
44. Črepinšek Marija, Zg. Hudinja

45. Ternovšek Ana, Lisce
46. Resnik Terezija, Lokrovec
47. Pavšer Marija, Lava
48. Plankar Apolonija, Mikl. hrib
49. Oštr Marija, Breg

2. oddelek, dečki:

1. Achlik Konrad, Ostrožno
2. Cilinšek Friderik, Pečevnik
3. Dolenc Anton, Košnica
4. Družkovič Jožef, Zagrad
5. Erbers Adalbert, Breg
6. Fazarinc Fran, Ostrožno
7. Flies Jožef, Lava
8. Gaberšek Maks, Ostrožno
9. Gaberšek Stefan, Ostrožno
10. Gajšek Ivan, Ostrožno
11. Jurjevc I nac, Breg
12. Igršnik Jakob, Miklavški hrib
13. Kmeclj Franc, Zg. Hudinja
14. Knez Valentin, Ostrožno
15. Kočevar Franc, Zagrad
16. Kodela Ivan, Ostrožno
17. Končan Franc, Pečevnik
18. Korošec Ivan, Breg
19. Kuder Ivan, Breg
20. Kukovič Jožef, Trnovlje
21. Kvas Ivan, Šmarjeta
22. Lednik Jožef, Zg. Hudinja
23. Mernik Ivan, Medlog
24. Mernik Jožef, Ložnice
25. Mernik Martin, Dobrova
26. Mernik Stefan, Medlog

27. Ocvirk Anton, Ostrožno
28. Ocvirk Jakob, Ostrožno
29. Ostrožnik Franc, Ostrožno
30. Pajk Filip, Gaberje
31. Pilih Anton, Trnovlje
32. Pilih Ivan, Ostrožno
33. Planinšek Gregor, Zg. Hudinja
34. Povale Adolf, Lisce
35. Ropotar Anton, Medlog
36. Stepišnik Ivan, Trnovlje
37. Strenčan Stefan, Lava
38. Stvarnik Anton, Tremarje
39. Svetel Jožef, Spodnja Hudinja
40. Tratnik Martin, Pečevnik
41. Velenšek Franc, Ostrožno
42. Zaveršek Franc, Zagrad
43. Zaveršek Ivan, Zagrad
44. Zidar Ivan, Teharje
45. Zdovc Mihael, Tremarje
46. Zupanc Anton, Ostrožno
47. Železnik Miha, Miklavški hrib
48. Vodopivec Martin, Pečevnik
49. Črepinšek Ivan, Zg. Hudinja
50. Črepinšek Jožef, Zg. Hudinja
51. Velenšek Mihael, Dobrova
52. Hribar Gregor, Miklavški hrib

2. oddelek: deklice:

1. Bann Magdalena, Babno
2. Cviki Antonija, Lopata
3. Čater Barbara, Pečevnik
4. Črepinšek Marija, Ternovlje
5. Dermelj Ana, Lokrovec
6. Dimec Elizabeta, Ložnice
7. Gobec Antonija, Ostrožno
8. Gobec Terezija, Babno
9. Gorišek Marija, Zagrad
10. Gorjup Jožefa, Breg
11. Hriberšek Marija, Čelje
12. Kanduscher Marija, Čelje
13. Klenovšek Marija, Pečevnik
14. Knez Jožefa, Ostrožno
15. Koželj Uršula, Gaberje
16. Krušič Marija, Lopata
17. Lednik Marija, Gaberje

18. Lednik Marija, Gaberje
19. Lipovšek Jožefa, Sp. Hudinja
20. Lipovšek Marija, Ložnice
21. Mernik Antonija, Dobrova
22. Pilih Antonija, Ostrožno
23. Potnik Uršula, Breg
24. Pristovšek Marija, Zagrad
25. Rojc Marija, Dobrova
26. Šah Marija, Lisce
27. Stepišnik Marija, Ternovlje
28. Stosički Magdalena, Pečevnik
29. Vodenak Antonija, Lopata
30. Vrešak Franciška, Breg
31. Zidar Helena, Teharje
32. Krajnc Amalija, Ostrožno
33. Sume Marija, Spodnja Hudinja

II. razred.

Razrednik: Kregar Boštjan.

Dečki:

1. Baloh Ivan, Lisce	25. Lopan Karl, Celje
2. Bračič Maks, Zg. Hudinja	26. Malej Anton, Sp. Hudinja
3. Candir Friderik, Breg	27. Mravlak Martin, Zagrad
4. Ceni Kajetan, Teharje	28. Piki Anion, Zagrad
5. Cocej Martin, Dobrova	29. Piliš Ivan, Ternovlje
6. Dimec Ivan, Dobrova	30. Pristovšek Anton, Zagrad
7. Dobovišek Gregor, Mikl. hrib	31. Rataj Jakob, Zagrad
8. Gaber Karl, Vojnik	32. Regul Ivan, Zagrad
9. Gobec Franc, Lisce	33. Ropotar Jakob, Medlog
10. Gorišek Ivan, Zagrad	34. Šafec Franc, Gaberje
11. Govedič Gregor, Gaberje	35. Šribar Maks, Dobrova
12. Jevelin Jožef, Babno	36. Tomažič Jožef, Miklavški hrib
13. Knez Ivan, Ostrožno	37. Turnšek Martin, Ložnice
14. Kodela Franc, Ostrožno	38. Velenšek Ivan, Ternovlje
15. Končan Gregor, Zagrad	39. Venc Peter, Polule
16. Kočevar Mihor, Zagrad	40. Vrečar Martin, Pečevnik
17. Koštomaj Mihael, Teharje	41. Zagožen Anton, Zagrad
18. Koštomaj Ivan, Teharje	42. Zupanc Valentin, Gaberje
19. Košenina Jožef, Ternovlje	43. Zupanc Jožef, Polule
20. Kozelj Stefan, Vojnik	44. Hrasan Ivan, Lava
21. Lebič Jožef, Sp. Hudinja	45. Pohole Franc, Galicija
22. Lednik Jakob, Lokrovec	46. Eichberger Alojzij, Breg
23. Lednik Franc, Gaberje	47. Erman Karl, Zagrad.
24. Lipovšek Jožef, Medlog	

Deklice:

1. Antolinc Roza, Zagrad	24. Kritar Franciška, Lava
2. Brišnik Marija, Gaberje	25. Lednik Elizabeta, Gaberje
3. Cilensek Matilda, Lisce	26. Mastnak Jedert, Lava
4. Črepinšek Terezija, Gaberje	27. Oštir Marija, Breg
5. Dimec Franciška, Dobrova	28. Plahuta Antonija, Gaberje
6. Eichberger Terezija, Breg	29. Planinšek Marija, Breg
7. Flörič Neža, Gaberje	30. Podgajšek Marija, Lava
8. Gologranc Marija, Zagrad	31. Rojc Apolonija, Ložnica
9. Grohs Amalija, Pečevnik	32. Ropotar Marija, Medlog
10. Golob Ana, Medlog	33. Spes Roza, Sp. Hudinja
11. Hojnik Marija, Lokrovec	34. Šarc Jožefa, Sp. Hudinja
12. Janček Roza, Zagrad	35. Šojc Jožefa, Pečevnik
13. Jerelin Marija, Babno	36. Šojc Marija, Pečevnik
14. Jevšenak Marija, Zagrad	37. Stožir Ana, Ternovlje
15. Jevšenak Ana, Zagrad	38. Strenčan Marija, Lava
16. Jezernik Marija, Sp. Hudinja	39. Velenšek Elizabeta, Ostrožno
17. Jurijec Marija, Breg	40. Vrečar Marija, Pečevnik
18. Karjovšek Ana, Medlog	41. Zupanc Marija, Polule
19. Klobučar Franciška, Polule	42. Zupanc Uršula, Pečevnik
20. Knapič Elizabeta, Zagrad	43. Zgajner Marija, Lisce
21. Kodela Terezija, Dobrova	44. Meglič Marija, Zg. Hudinja
22. Kozovnic Amalija, Zagrad	45. Končan Zofija, Pečevnik
23. Kresnik Karolina, Teharje	46. Ostrožnik Marija, Ostrožno

III. razred.

Razrednik: Lopan Jakob.

1. oddelek, dečki:

1. Arzenšek Franc, Celje	3. Flihs Anton, Zagrad
2. Dobrotinšek Andrej, Zagrad	4. Hölzl Vincenc, Gaberje

5. Kladovšek Ivan, Celje	15. Parfant Gregor, Babno
6. Kodella Gregor, Dobrova	16. Perčič Franc, Celje
7. Korent Jožef, Gaberje	17. Piliš Mihael, Ternovlje
8. Lebič Anton, Sp. Hudinja	18. Šah Lavrencij, Lisce
9. Hriberšek Jožef, Sp. Hudinja	19. Vengust Ivan, Sv. Martin v R. d.
10. Lipovšek Jakob, Medlog	20. Vizjak Karl, Zagrad
11. Malis Franc, Lava	21. Višner Franc, Sp. Pečevnik
12. Mravlak Ivan, Zagrad	22. Vrečer Jožef, Breg
13. Novačen Mihael, Tervovlje	23. Zeni Ivan, Teharje.
14. Oštir Ivan, Breg	

1. oddelek, deklice :

1. Brence Terezija, Loznica	9. Kodela Ana, Dobrova
2. Cimperc Ivana, Lava	10. Kolar Marija, Lokrovec
3. Črepinšek Jožefa, Gaberje	11. Krajnc Ana, Dobrova
4. Florič Ana, Sp. Hudinja	12. Prevojšek Marija, Loznica
5. Hölzl Marija, Gaberje	13. Bernard Aua, Polule
6. Javšinek Katarina, Dobrova	14. Weber Ana, Gaberje
7. Kandolf Terezija, Dobrova	15. Zupan Ana, Gaberje.
8. Klemen Marija, Loznice	

2. oddelek, dečki :

1. Baštevc Ivan, Celje	5. Pintar Ivan, Dobrova
2. Cilinšek Ivan, Pečevnik	6. Vrečko Anton, Celje
3. Cokan Anton, Zagrad	7. Špan Jožef, Celje.
4. Lipovšek Alojzij, Pečevnik	

2. oddelek, deklice :

1. Apoteker Antonija, Gaberje	4. Vevc Franciška, Polule
2. Kodela Antonija, Dobrova	5. Višner Roza, Pečevnik.
3. Mravlak Terezija, Zagrad	

Imenik

poslednjih učencev v starem poslopju okoliške deške
osnovne šole v Celju v šolskem letu 1926/27.

I. a razred.

Razrednik: Zdolšek Anton.

1. Antolič Slavko, Zavodna	30. Jan Rafael, Gaberje
2. Berdajs Ernest, Zg. Hudinja	31. Janežič Alojz, Košnice
3. Bernard Karol, Gaberje	32. Janežič Jože, Sp. Hudinja
4. Bernard Peter, Gaberje	33. Jankovič Stanko, Levč
5. Bobek Janko, Medlog	34. Jokan Mihael, Osenca
6. Bremec Alojz, Dobrova	35. Kajtna Karol, Lisce
7. Brencce Anton, Zg. Hudinja	36. Kandolf Martin, Dobrova
8. Brežnik Anton, Medlog	37. Katič Ivan, Gaberje
9. Brežnik Rudolf, Medlog	38. Kavčič Jakob, Dobrova
10. Brodnik Franc, Sp. Hudinja	39. Knez Anton, Ostrožno
11. Brusnjak Vincenc, Zg. Hudinja	40. Kodela Ivan, Dobrova
12. Cesar Jožef, Dobrova	41. Kolenc Franc, Gaberje
13. Cokan Ladislav, Dobrova	42. Kolenc Maks, Gaberje
14. Dimec Franc, Ostrožno	43. Končan Anton, Pečevnik
15. Dušak Franc, Gaberje	44. Končan Ivan, Sp. Hudinja
16. Fidler Albin, Ostrožno	45. Kovač Aleksander, Gaberje
17. Frece Albin, Zavodna	46. Kožel Dragotin, Gaberje
18. Freitag Ciril, Gaberje	47. Kramar Ivan, Gaberje
19. Freitag Metod, Gaberje	48. Križanc Miljutin, Sp. Hudinja
20. Germ Lovrenc, Sp. Hudinja	49. Lebič Konrad, Ostrožno
21. Golob Rudolf, Gaberje	50. Majcen Franc, Zagrad
22. Gologranc Stanko, Gaberje	51. Majcen Jakob, Ostrožno
23. Gorenšek Matija, Gaberje	52. Marovšek Mirko, Gaberje
24. Gortan Alojz, Polule	53. Mežnar Jakob, Lopate
25. Hanuš Franc, Gaberje	54. Mihelčič Franc, Breg
26. Hmelina Alojz, Gaberje	55. Mihelin Ivan, Zavodna
27. Jager Adolf, Lopata	56. Mlakar Ferdinand, Zavodna
28. Jakše Alojz, Babno	57. Muhovec Konrad, Gaberje.
29. Jakšič Stanko, Zavodna	

I. b razred.

Razrednica: Blaznik Ela.

1. Kitak Avguštin, Zavodna	13. Pleterski Ladislav, Ostrožno
2. Monfreda Franc, Ostrožno	14. Pliberšek Avguštin, Ostrožno
3. Nareks Jožef, Gaberje	15. Podergajs Franc, Dobrova
4. Novak Jožef, Zavodna	16. Pograjc Ciril, Breg
5. Novotny Karl, Šmarjeta	17. Praterner Jožef, Gaberje
6. Ocvirk Franc, Ostrožno	18. Rajniš Vekoslav, Breg
7. Ojsteršek Franc, Rifengozd	19. Ramšak Karol, Gaberje
8. Oprešnik Alojzij, Zavodna	20. Rojc Ivan, Lisce
9. Pajk Janez, Košnica	21. Rojc Stanislav, Zg. Hudinja
10. Pelicon Zvonko, Gaberje	22. Ropotar Vinko, Zavodna
11. Petek Franc, Pečevnik	23. Rozman Franc, Čret
12. Planinšek Jožef, Zg. Hudinja	24. Schiffer Rajko, Zagrad

25. Skale Rafael, Gaberje
26. Stante Jožef, Zavodna
27. Stramšak Martin, Ostrožno
28. Stvarnik Jernej, Tremarje
29. Svetel Dragotin, Gaberje
30. Solarik Karol, Pečevnik
31. Šeruga Stanislav, Pečevnik
32. Šorn Jožef, Zg. Hudinja
33. Špajzar Jožef, Lava
34. Sribar Janes, Dobrova
35. Štor Jožef, Zavodna
36. Turnšek Ciril, Zg. Hudinja
37. Valentan Radoslav, Trnovlje
38. Vanovšek Rudolf, Lisce

39. Vrvega Janez, Lisce
40. Vrvega Viktor, Lisce
41. Vidensek Bogomir, Celje
42. Viharnik Stanislav, Polule
43. Voučko Viktor, Gaberje
44. Vreček Franc, Zagrad
45. Vrečer Jožef, Zagrad
46. Vrečko Hinko, Gaberje
47. Weisbacher Aleksand., Zavodna
48. Weisbacher Viljem, Zavodna
49. Zorko Stanislav, Polule
50. Zupanc Franc, Zavodna
51. Žerjav Milan, Zavodna
52. Zlender Franc, Gaberje.

II. a razred.

Razrednik: Zemljič Branko.

1. Belaj Ivan, Gaberje
2. Belina Franc, Gaberje
3. Brecl Albin, Zg. Hudinja
4. Brence Ivan, Zg. Hudinja
5. Brusnjak Ferd., Zg. Hudinja
6. Cerkovnik Albert, Gaberje
7. Cijan Anton, Zavodna
8. Cvetrežnik Anton, Rifengozd
9. Dornik Slavko, Gaberje
10. Farčnik Franc, Gaberje
11. Ferlež Saša, Zavodna
12. Ferjanc Mirko, Babno
13. Frece Maksimilijan, Zavodna
14. Gajšek Alojz, Babno
15. Glinšek Franc, Gaberje
16. Golob Leopold, Gaberje
17. Goršek Karl, Sp. Hudinja
18. Goručan Miloš, Zavodna
19. Gregorčič Ignac, Medlog
20. Hosner Vladimir, Polule

21. Hrastnik Valter, Sp. Hudinja
22. Hribernik Alojzij, Babno
23. Hribernik Vincenc, Babno
24. Jagodič Vladovit, Breg
25. Jamnikar Ivan, Dobrova
26. Keršlin Ivan, Zagrad
27. Kiker Ferdinand, Zagrad
28. Klampfer Fdvard, Gaberje
29. Kohne Karl, Gaberje
30. Kompan Silvester, Breg
31. Končan Franc, Pečevnik
32. Končan Karl, Sp. Hudinja
33. Končan Marjan, Lava
34. Kovač Anton, Babno
35. Kramer Jože, Pečevnik
36. Kozovinc Ludvik, Ložnice
37. Kukovec Adolf, Sp. Hudinja
38. Lobe Ivan Alfred, Celje
39. Ratajc Anton, Ostrožno.

II. b razred.

Razredničarka: Angela Sadar-Vorbach.

1. Lednik Jožef, Zg. Hudinja
2. Lorgor Bogomir, Zavodna
3. Mesarič Avgust, Zavodna
4. Napret Alojzij, Osenca
5. Ojsteršek Ivan, Rifengozd
6. Pangerl Stanislav, Gaberje
7. Perko Konrad, Gaberje
8. Pintar Franc, Lisce
9. Planinc Anton, Gaberje
10. Planinc Danilo, Gaberje
11. Poklšek Karl, Gaberje
12. Polnar Leopold, Zg. Hudinja
13. Pristovnik Marjan, Zg. Hudinja
14. Rojc Viktor, Zavodna
15. Samec Martin, Košnice
16. Slapnik Stanislav, Zagrad

17. Srebotnjak Jožef, Zagrad
18. Stropnik Stanislav, Polule
19. Šah Jožef, Lisce
20. Schiffer Karl, Zagrad
21. Škrubej Ivan, Sp. Hudinja
22. Šoštar Avgust, Gaberje
23. Tratnik Anton, Pečevnik
24. Tratnik Avgust, Zagrad
25. Trebičnik Ladislav, Gaberje
26. Trnovšek Ivan, Sp. Hudinja
27. Vanovšek Franc, Lisce
28. Vodeb Ernest, Gaberje
29. Vrunč Stanislav, Gaberje
30. Vučko Franc, Gaberje
31. Zagoričnik Franc, Gaberje
32. Zalokar Štefan, Babno.

III. a razred.

Razrednik: Stante Martin.

1. Bonajo Avgust, Zagrad	17. Korent Alojz, Košnice
2. Brežnik Janez, Lopata	18. Korun Karol, Breg
3. Cocej Albin, Lopata	19. Kovač Jakob, Dobrova
4. Cokan Andrej, Dobrava	20. Kovač Martin, Pečevnik
5. Čater Blaž, Pečevnik	21. Kozovinc Konrad, Ložnica
6. Čuvan Maks, Gaberje	22. Kragl Jože, Sp. Hudinja
7. Dokler Henrik, Gaberje	23. Kramer Janez, Ložnica
8. Ferme Rudolf, Sp. Hudinja	24. Kranjc Ivan, Lopate
9. Flis Jožef, Sp. Hudinja	25. Kristan Franc, Sp. Hudinja
10. Gerčer Stanislav, Medlog	26. Kugler Ivan, Gaberje
11. Gorenjak Adolf, Sp. Hudinja	27. Lednik Franc, Medlog
12. Hribernik Jakob, Babno	28. Lednik Franc, Lokrovec
13. Janc Stanislav, Miklavški hrib	29. Lednik Jože, Ostrožno
14. Kobula Anton, Sp. Hudinja	30. Lipovšek Anton, Medlog
15. Kolenc Alojz, Zagrad	31. Lipovšek Jožef, Medlog.
16. Kompan Ernest, Breg	

III. b razred.

Razredničarka: Antonija Kovač.

1. Lešnik Jožef, Babno	18. Rojc Janez, Medlog
2. Marošek Milan, Gaberje	19. Romih Albin, Gaberje
3. Mirnik Karel, Lopata	20. Samec Leopold, Lahovna
4. Oblak Janez, Tremarje	21. Sonnenwald Karel, Pečevnik
5. Ograjšek Viljem, Lava	22. Stante Franjo, Gaberje
6. Oprešnik Franc, Gaberje	23. Škofca Franc, Lokrovec
7. Peperko Avgust, Sp. Hudinja	24. Šribar Stefan, Dobrova
8. Peperko Viljem, Sp. Hudinja	25. Štrempfel Josip, Sp. Hudinja
9. Perko Jožef, Gaberje	26. Travnar Ludvik, Gaberje
10. Pilko Maks, Babno	27. Verderber Drago, Zavodna
11. Polnar Ivan, Zg. Hudinja	28. Vetrli Jurij, Lokrovec
12. Pralnemer Franc, Gaberje	29. Virant Kazimir, Ostrožno
13. Rančnik Maks, Babno	30. Vrunč Karel, Gaberje
14. Rebernak Zmagoslav, Gaberje	31. Zupanc Karel, Šmarjeta
15. Rebov Anton, Polule	32. Železnik Franc, Gaberje
16. Riva Otmar, Sp. Hudinja	33. Žnidar Jožef, Lisce
17. Rojc Alojz, Zavodna	34. Žolnir Ivan, Bukov žlak.

IV. a razred.

Razrednik: Kovač Viktor.

1. Bučar Rudolf, Zavodna	17. Hmelina Bogoljub, Gaberje
2. Čviki Maks, Gaberje	18. Jazbinšek Rudolf, Gaberje
3. Čater Viljem, Gaberje	19. Jeretin Lovro, Polule
4. Čepuš Vincenc, Zagrad	20. Jernejšek Viljem, Lisce
5. Čerenak Karol, Lisce	21. Kerček Rudolf, Gaberje
6. Čonžek Karol, Gaberje	22. Koprivšek Karl, Celje
7. Čuvan Jožef, Gaberje	23. Knez Anton, Lopata
8. Dokler Emil, Gaberje	24. Knez Karol, Ostrožno
9. Florenin Viktor, Gaberje	25. Kompan Viljem, Breg
10. Friedrich Jožef, Breg	26. Kovač Franc, Babno
11. Friedrich Karl, Breg	27. Kranjc Jožef, Babno
12. Gašparič Maks, Trnovlje	28. Krašovec Mirko, Zagrad
13. Glušek Adolf, Gaberje	29. Križan Franc, Lopata
14. Golavšek Stanislav, Lokrovec	30. Kumer Ivan, Pečevnik
15. Golob Stefan, Gaberje	31. Pešak Stefan, Gaberje.
16. Grossberger Robert, Sp. Hudinja	

IV. b razred.

Razrednik: Lah Blaž.

1. Leskovšek Franc, Gaberje	18. Seničar Ivan, Lava
2. Leskovšek Jože, Gaberje	19. Skamen Stanko, Lahovna
3. Mežnar Janez, Lopata	20. Slapnik Edvard, Zagrad
4. Napret Ludvik, Osenca	21. Slemenšek Ignac, Medlog
5. Naraks Franc, Gaberje	22. Strašek Rudolf, Zagrad
6. Ojsteršek Alojz, Rifengozd	23. Stropnik Florjan, Polule
7. Paj Friderik, Zagrad	24. Šarlah Henrik, Gaberje
8. Pečnik Viljem, Gaberje	25. Škorjanc Anton, Ostrožno
9. Pelicon Ljubomir, Gaberje	26. Škrubej Alojz, Sp. Hudinja
10. Primožič Franc, Gaberje	27. Špilak Stefan, Ostrožno
11. Perko Ivan, Gaberje	28. Zupanc Marti, Šmarjeta
12. Tchepe Otmar, Zg. Hudinja	29. Zupanc Stanko, Dobrova
13. Rančnik Maks, Zg. Hudinja	30. Zidanšek Friderik, Zadobrova
14. Ravnak Adolf, Polule	31. Zelič Franc, Gaberje
15. Ribežl Franc, Dobrova	32. Žekar Josip, Polule
16. Rojc Franc, Lisce	33. Zolnir Jože, Lopata
17. Rojc Ivan, Lisce	

V. a razred.

Razrednik: Jerše Josip.

1. Brecl Josip, Zg. Hudinja	20. Hrovat Rajmund, Gaberje
2. Brežnik Leopold, Lopata	21. Jan Karol, Gaberje
3. Cajnko Alojz, Svetina	22. Janc Avgust, Miklavški hrib
4. Cokan Anton st., Dobrova	23. Jecl Franc, Ostrožno
5. Cokan Anton ml., Lopata	24. Jelen Vinko, Gaberje
6. Cuci Miroslav, Zavodna	25. Kajtna Anton, Lisce
7. Čehovin Franc, Tremarje	26. Kleva Peter, Trnovlje
8. Črepinšek Ferdo, Zg. Hudinja	27. Ko riva Anton, Breg
9. Debenjak Karel, Breg	28. Kos Karel, Gaberje
10. Delakorda Rudolf, Gaberje	29. Kovač Josip, Babno
11. Dimetz Viljem, Gaberje	30. Kranjc Milko, Gaberje
12. Dokler Valentin, Gaberje	31. Kukovec Friderik, Sp. Hudinja
13. Dolenc Josip, Gaberje	32. Kvas Ivan, Gaberje
14. Gajšek Stefan, Babno	33. Kvas Karel, Gaberje
15. Glinšek Anton, Ostrožno	34. Kveder Franc, Ostrožno
16. Glinšek Peter, Zg. Hudinja	35. Lah Josip, Zagrad
17. Golob Ivan, Gaberje	36. Leskošek Ferdo, Gaberje
18. Herzog Dušan, Čret	37. Lipovšek Josip, Tremarje
19. Hladin Albert, Zavodna	

V. b razred.

Razrednik: Ivo Petrak.

1. Luhn Viktor, Lisce	14. Podjaveršek Franc, Babno
2. Mak Mirko, Zagrad	15. Polutnik Friderik, Gaberje
3. Marčič Ivan, Gaberje	16. Prah Leopold, Babno
4. Medved Franc, Dobrova	17. Puncer Ivan, Sp. Hudinja
5. Mirnik Franc, Medlog	18. Rebov Adolf, Košnice
6. Mirnik Stanislav, Lopata	19. Rebersak Karol, Zagrad
7. Oblak Adolf, Breg	20. Riva Viljem, Sp. Hudinja
8. Osolnik Stanislav, Ostrožno	21. Samec Ivan, Košnice
9. Ostrožnik Stanislav, Dobrova	22. Sorčan Friderik, Polule
10. Pangerl Franc, Dobrova	23. Stanič Franc, Sp. Hudinja
11. Pangerl Viktor, Gaberje	24. Stropnik Martin, Polule
12. Planinc Franc, Gaberje	25. Šah Florjan, Lisce
13. Pesan Mihael, Ostrožno	26. Šerak Karol, Breg

27. Šmerc Anton, Sp. Hudinja
27. Šramel Emil, Gaberje
28. Šramel Emil, Gaberje
29. Toplak Emil, Breg
30. Veber Ivan, Zavodna
31. Veber Stanko, Zavodna

32. Volčko Pavel, Gaberje
33. Vrunč Vinko, Gaberje
34. Vučko Ivan, Gaberje
35. Zupanc Jožef, Zavodna
36. Žlender Matevž, Gaberje

VI. razred.

Razrednik: Janko Kramer.

1. Bobnič Anton, Košnica
2. Brecl Franc, Gornja Hudinja
3. Brežnik Rudolf, Ostrožno
4. Brglez Franc, Gaberje
5. Dolinšek Janez, Ostrožno
6. Dolinšek Vladimir, Ostrožno
7. Ferjanc Benedikt, Babno
8. Gajšek Karol, Ostrožno
9. Glinšek Ivan, Gaberje
10. Gobec Ivan, Sp. Hudinja
11. Gorjanc Stanko, Gaberje
12. Hlačer Martin, Košnica
13. Husu Alojzij, Čret
14. Hribernik Jožef, Babno
15. Jager Mihael, Ostrožno
16. Kancijan Jožef, Sp. Hudinja
17. Kmecl Jožef, Gornja Hudinja
18. Knez Karol, Košnice
19. Kodela Jožef, Gaberje
20. Kranjc Franc, Babno
21. Krajnc Vinko, Tremarje

22. Kralj Jožef, Gaberje
23. Lesjak Pavel, Miklavški hrib
24. Lešnik Alojzij, Medlog
25. Milher Franc, Sp. Hudinja
26. Napret Karol, Zagrad
27. Pahič Ivan, Gaberje
28. Podgoršek Viktor, Sp. Hudinja
29. Ramšak Viljem, Zavodna
30. Regnar Franc, Sp. Hudinja
31. Rebersak Karol, Zagrad
32. Rozman Rudolf, Ostrožno
33. Stante Peter, Sp. Hudinja
34. Strašek Ivan, Gornja Hudinja
35. Schiffer Franc, Zagrad
36. Tkalcich Hinko, Gaberje
37. Tratnik Stanko, Pečevnik
38. Udovič Elija, Gaberje
39. Vrečer Martin, Zagrad
40. Žadu Anton, Levec
41. Zupanc Franc, Gaberje
42. Žekar Mihael, Polule

VII. razred.

Razrednik: Gobec Vekoslav.

1. Aplenc Franjo, Sp. Hudinja
2. Bianchi Anton, Gaberje
3. Cydrih Ivo, Celje
4. Dušak Josip, Gaberje
5. Golob Ljudevit, Gaberje
6. Golihleb Franjo, Zg. Hudinja
7. Gorjup Drago, Teharje
8. Grčar Gustav, Lava
9. Lipovšek Leopold, Tremarje
10. Petek Josip, Pečevnik
11. Pilih Franjo, Košnica
12. Prešeren Ivo, Polule

13. Rojc Franjo, Lisce
14. Rom Martin, Košnica
15. Stropnik Leopold, Trnovlje
16. Šolinc Branko, Breg
17. Tabor Josip, Zidani most
18. Toman Justin, Levc
19. Vrečer Ivo, Pristava
20. Vrabl Ivo, Gaberje
21. Vrunč Ivo, Gaberje
22. Zeme Joško, Gaberje
23. Žerjav Ladislav, Lava

